

Dôvodová správa

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

Predmetom návrhu zákona je právna úprava v oblasti systému riadenia a kontroly a poskytovania príspevku a príspevku na finančný nástroj s dôrazom na vytváranie podmienok pre efektívnu, účinnú a transparentnú koordináciu, riadenie, implementáciu a kontrolu projektových intervencií financovaných z poľnohospodárskeho fondu prostredníctvom ustanovení o postavení a právomoci, právach a povinnostiach subjektov zúčastňujúcich sa tohto procesu. Ide predovšetkým o ustanovenie postavenia a právomocí orgánov štátnej správy zapojených do poskytovania príspevku a príspevku na finančný nástroj a ochrany finančných záujmov a práv a povinností žiadateľov, prijímateľov a užívateľov pri poskytovaní príspevku a príspevku na finančný nástroj. Návrh zákona obsahuje procesné ustanovenia o rozhodovaní o žiadosti o poskytnutie príspevku (ďalej len „žiadosť“), ako aj úpravu právnych a finančných vzťahov pri poskytovaní príspevku a príspevku na finančný nástroj. Návrh zákona sa vzťahuje na právne vzťahy, ktorých financovanie je realizované z viacročného finančného rámca Európskej únie na roky 2021 – 2027.

V predchádzajúcom programovom období (2014 – 2022) bolo na národnej úrovni poskytovanie finančných príspevkov na projektové investície z poľnohospodárskeho fondu v rámci Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 zahrnuté pod zákon č. 292/2014 Z. z. Zahrnutie Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 v rámci zákona č. 292/2014 Z. z. sa javilo ako logické aj z toho dôvodu, že základným legislatívnym rámcom pre európske štrukturálne a investičné fondy vrátane poľnohospodárskeho fondu bolo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013) v platnom znení. Toto riešenie však v praxi spôsobovalo problémy, a to nie len pre žiadateľov, resp. prijímateľov, ale aj pre riadiace orgány a sprostredkovateľské orgány, ako aj pre platobnú agentúru. Avšak nová poľnohospodárska politika pre roky 2023 – 2027 predstavuje samostatnú politiku v rámci politik Európskej únie s cieľom formovať prechod na udržateľné, odolné a moderné európske poľnohospodárstvo, a po prijatí reformovanej poľnohospodárskej politiky nie je na rozdiel od predchádzajúceho programového obdobia (2014 – 2022) súčasťou politiky súdržnosti, ani Kohézneho fondu.

V programovom období implementácie fondov Európskej únie pre obdobie 2021 – 2027 dochádza k zmene viacerých pravidiel implementácie fondov Európskej únie, ktoré sú upravené v nových právnych aktoch Európskej únie [predovšetkým nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/1060“) a nariadenia k jednotlivým fondom Európskej únie], v obsahu ktorých absentuje úprava poľnohospodárskeho fondu. Tomuto stavu sa prispôbil z hľadiska vecnej

pôsobnosti aj zákon č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 121/2022 Z. z.“) a plne ho preniesol na národnú úroveň.

Nariadenie (EÚ) 2021/2115 sa vzťahuje len na poľnohospodársky fond a na záručný fond, a preto sa celý proces poskytovania príspevkov a príspevkov na finančné nástroje z poľnohospodárskeho fondu, ciele sledované poľnohospodárskym fondom a realizované v rámci poľnohospodárskej politiky upravujú samostatne, oddelene od právnej úpravy ohľadne ostatných fondov Európskej únie.

Okrem vyššie uvedeného existujú ďalšie, najmä praktické dôvody, prečo sa nepristupuje k úprave poskytovania príspevkov a príspevkov na finančné nástroje z poľnohospodárskeho fondu novelizáciou zákona č. 121/2022 Z. z., ale navrhuje sa právna úprava v samostatnom zákone. Jedným z nich je, že obdobie Programu Slovensko (2021 - 2027) časovo nekopíruje programové obdobie poľnohospodárskej politiky (2023 - 2027). Nateraz nie je možné odhadnúť, či programové obdobie poľnohospodárskej politiky 2023 - 2027 nebude predĺžené tak, ako bolo predĺžené programové obdobie 2014 - 2022 pre poľnohospodársky fond a záručný fond (nie však pre ostatné operačné programy).

Návrh zákona je systematikou obdobný systematike zákona č. 292/2014 Z. z., ako aj systematike zákona č. 121/2022 Z. z., čo je dané tým, že jeho cieľom nie je v zásade vytvárať nové procesy poskytovania príspevkov a príspevkov na finančné nástroje, ale zásadne zotrvať na tých procesoch, ktorými sa poskytujú príspevky v programovom období 2014 – 2022 s tým, že sa upraví a zmení to, čo na základe praktických skúseností spôsobovalo aplikačné problémy, a čo povedie k zníženiu administratívnej záťaže nielen platobnej agentúry, ale najmä žiadateľov a prijímateľov. Tento prístup sa navrhuje aj preto, že nie je žiaduce, aby žiadatelia a prijímatelia boli zaťažovaní nad nevyhnutnú mieru osvojovaním si nových procesov a postupov; naopak, sleduje sa zásadne zotrvanie na doterajších procesoch a postupoch tak, aby žiadatelia a prijímatelia vedeli, čo sa od nich očakáva. Mnohé z inštitútov tohto návrhu zákona so zákonom č. 121/2022 Z. z. sú si podobné, nie však totožné. Naopak, vyznačujú sa odlišnosťami, ktoré by museli mať svoj odraz v novelizovanom zákone č. 121/2022 Z. z., čo by neviedlo k jasnosti a určitosti právnej úpravy. Tzn. na mnohých miestach by existovala spoločná úprava týkajúca sa poskytovania príspevkov z fondov Európskej únie, popri nej osobitná úprava týkajúca sa fondov Európskej únie mimo poľnohospodárskeho fondu a osobitná úprava týkajúca sa poskytovania príspevkov a príspevkov na finančné nástroje z poľnohospodárskeho fondu. Takýto prístup sa zvolil v zákone č. 292/2014 Z. z., ktorý upravil podmienky poskytovania príspevku pre operačné programy, ako aj pre Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 (v menšej miere v porovnaní s tým, ako by bolo potrebné novelizovať zákon č. 121/2022 Z. z. pre účely programového obdobia 2023 - 2027). No aj v zmienenom menšom rozsahu zákon č. 292/2014 Z. z. nie dôsledne sledoval osobitosti poskytovania príspevku pre Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022, čo viedlo k nejednoznačnosti. Napriek spoločnej úprave v zákone č. 292/2014 Z. z. riadiaca dokumentácia pre Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 a európske štrukturálne a investičné fondy bola odlišná, aj keď v mnohom s rovnakými odkazmi na ustanovenia zákona č. 292/2014 Z. z., čo spôsobovalo, že mnohí žiadatelia a prijímatelia operačných programov postupovali podľa ustanovení zákona č. 292/2014 Z. z. a riadiacej dokumentácie pre Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 a naopak, žiadatelia a prijímatelia pre Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 postupovali a odkazovali na postupy vzťahujúce sa na operačné programy. Samostatným zákonom sa tak dôsledne a jednoznačne odčlenia procesy a postupy Programu Slovensko od strategického plánu, čím sa zabráni, aby žiadatelia a prijímatelia uplatňovali nesprávne procesy a postupy. Rovnako sa zabráni sťažnostiam typickým pre programové obdobie 2014 – 2022, kedy žiadatelia a prijímatelia vytýkali

odlišnú riadiacu dokumentáciu (procesy a postupy) napriek existencii rovnakého právneho základu (zákon č. 292/2014 Z. z.).

Jedným z hlavných cieľov pre programové obdobie 2023 - 2027 je zníženie administratívnej záťaže, ktoré v sebe zahŕňa aj zjednodušenie procesov nielen v praktickej, ale aj teoretickej rovine. Tzn. cieľom nielen zákona, ale aj súvisiacej radiacej dokumentácie je nastaviť procesy dostatočne jednoznačne, určito, zrozumiteľne, aby žiadatelia a prijímatelia boli spôsobilí sami a čo s najmenším zaťažením požiadať o príspevok. Týmto sa zároveň sleduje aj odstránenie negatívneho javu vyskytujúceho sa v programovom období 2014 – 2022, kedy vzhľadom na komplikovanosť (nielen) právnej úpravy poskytovania príspevkov žiadatelia využívali na podávanie žiadostí rôzne sprostredkovateľské a konzultantské spoločnosti, ktoré si za kladné vybavenie žiadostí o príspevok žiadali pomerne vysoké provízie (tieto neboli oprávneným výdavkom schváleného projektu).

K § 2

Ustanovujú sa všeobecné princípy, ktorými sa riadi poskytovanie príspevku a príspevku na finančný nástroj, ktoré vychádzajú zo základných princípov a účelu, na ktorý sú finančné prostriedky z poľnohospodárskeho fondu a štátneho rozpočtu poskytované. Pri poskytovaní príspevku a príspevku na finančný nástroj platia aj ďalšie princípy, resp. zásady, ktoré nie sú priamo vymenované v ustanovení § 2, pretože vyplývajú z priamo uplatniteľných právnych aktov Európskej únie a nie je ich tak v nadväznosti na zásadu prednosti práva Európskej únie potrebné prenášať do právnych predpisov Slovenskej republiky - napríklad všeobecné zásady podľa hlavy III kapitoly II nariadenia (EÚ) 2021/2115.

K § 3

V rámci vymedzenia základných pojmov sa vymedzujú používané pojmy.

Príspevok je určený na financovanie typov intervencií v záujme rozvoja vidieka (čl. 69 nariadenia (EÚ) 2021/2115), konkrétne tých intervencií, ktoré nie sú zaradené do integrovaného administratívneho a kontrolného systému (čl. 65 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2021/2116). Ide tak o intervencie podľa čl. 73 až 78 nariadenia (EÚ) 2021/2115 s výnimkou investícií do zalesňovania, zakladania agrolesníckeho systému a líniových vegetačných prvkov podľa čl. 73 ods. 4 písm. c) bodu i) nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorých podpora sa poskytuje podľa zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 280/2017 Z. z.“).

Zákon rozlišuje medzi pojmom príspevok a pojmom príspevok na finančný nástroj. Príspevkom na finančný nástroj sa rozumie tzv. návratná forma pomoci alebo kombinácia návratnej a nenávratnej formy pomoci, ktorá má na rozdiel od nenávratnej formy pomoci špecifické pravidlá výberu projektov, ich poskytovania a implementácie.

Prostriedkami štátneho rozpočtu určenými na financovanie intervencií v záujme rozvoja vidieka (čl. 69 nariadenia (EÚ) 2021/2115) sa rozumejú prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločného programu Slovenskej republiky a Európskej únie v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“).

Definuje sa projekt ako základná jednotka, ku ktorej sa viaže schválený príspevok. Projekt môže byť financovaný len v rámci projektových intervencií zo strategického plánu z poľnohospodárskeho fondu, pričom nadväzuje na podanú žiadosť, ktorá bola v konaní podľa tohto zákona schválená.

Z dôvodu jednoznačnosti nakladania a správy s pohľadávkami štátu sa definujú pojmy pohľadávka z príspevku, pohľadávka z príspevku na finančný nástroj a pohľadávka z rozhodnutia. Pohľadávka z príspevku je pohľadávkou štátu v správe platobnej agentúry na vrátenie príspevku alebo jeho časti, prípadne na náhradu škody alebo vydanie bezdôvodného obohatenia, a to na základe zisteného porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, zmluvy o príspevku alebo rozhodnutia zo strany prijímateľa. Nárok platobnej agentúry, ktorý vznikol porušením všeobecne záväzných právnych predpisov, zmluvy o príspevku alebo rozhodnutia, sa uplatní dňom schválenia žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov. Žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov predchádza vykonanie kontroly [podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 357/2015 Z. z.“)] a vydanie správy o zistenej nezrovnalosti. Pohľadávka z príspevku vzniká dňom porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, zmluvy o príspevku alebo rozhodnutia; uvedená skutočnosť nemá vplyv na vynútiteľnosť tejto pohľadávky. Pohľadávka z rozhodnutia je pohľadávkou štátu z právoplatného rozhodnutia platobnej agentúry o porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na jeho výsledok, alebo pohľadávka štátu z právoplatného rozhodnutia platobnej agentúry o porušení finančnej disciplíny. Pod pohľadávkou z rozhodnutia sa na účely tohto zákona rozumie aj „pôvodná“ pohľadávka z príspevku, ktorú súd potvrdil svojim právoplatným rozhodnutím. Pohľadávka z rozhodnutia na účely tohto zákona vzniká právoplatnosťou vyššie uvedených rozhodnutí.

V návrhu zákona sa jednoznačne definujú subjekty, ktoré sa podieľajú na implementácii projektových intervencií strategického plánu.

V porovnaní s úpravou poskytovania projektových podpôr z Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2022 dochádza k zmene vymedzenia partnera. Partnerom je osoba, ktorá sa podieľa na príprave projektu a realizácii projektu alebo len na realizácii projektu, avšak v samotnej zmluve o príspevku už nebude vystupovať ako samostatná zmluvná strana s určeným rozsahom zodpovednosti. Za partnera bude v plnom rozsahu vo vzťahu k platobnej agentúre zodpovedať prijímateľ. Vzťahy medzi žiadateľom alebo prijímateľom a partnerom budú vymedzené v osobitnej zmluve o spolupráci medzi nimi. Výzva by mala určovať, či ráta s možnosťou prípravy a realizácie projektu zo strany žiadateľa alebo prijímateľa v spolupráci s partnerom. Zmluva medzi žiadateľom a partnerom by mala byť uzavretá pred platnosťou a účinnosťou zmluvy o príspevku.

V návrhu zákona sa vymedzujú kritériá pre výber projektov, ktoré sú obligatórnou podmienkou poskytnutia príspevku každej výzvy vyhlásenej platobnou agentúrou. Tieto kritériá pre výber projektov sú tvorené z podmienok oprávnenosti a výberových kritérií. Podmienky oprávnenosti sú kritériami pre výber projektov, ktoré sú ustanovené pre všetky projektové intervencie a pre konkrétnu projektovú intervenciu v strategickom pláne. Kritériá výberu sú kritériá pre výber projektov, ktoré v prípade projektových intervencií podľa nariadenia (EÚ) 2021/2115 vymedzuje riadiaci orgán; robí tak v rámci každej výzvy po konzultácii s monitorovacím výborom a majú charakter bodovacích (hodnotiacich) kritérií.

K § 4

Vymedzuje sa postavenie a pôsobnosť riadiaceho orgánu strategického plánu (ďalej len „riadiaci orgán“), ktorým je ministerstvo pôdohospodárstva pri poskytovaní príspevku a príspevku na finančný nástroj. Ministerstvo pôdohospodárstva pri poskytovaní príspevku plní úlohy riadiaceho orgánu, je orgánom finančného riadenia, ako aj poskytovateľom príspevku na finančný nástroj. Ďalej plní úlohy riadiaceho orgánu pre technickú pomoc a je poskytovateľom príspevku na technickú pomoc.

Nakoľko ministerstvo pôdohospodárstva je riadiacim orgánom, niektoré jeho právomoci pre celú oblasť strategického plánu, a teda aj pre projektové intervencie, vyplývajú

zo zákona č. 280/2017 Z. z., napríklad to, že zriaďuje monitorovací výbor a národnú sieť spoločnej poľnohospodárskej politiky, udeľuje a odníma akreditáciu platobnej agentúry, určuje certifikačný orgán. Základné úlohy riadiaceho orgánu sú ustanovené v čl. 123 nariadenia (EÚ) 2021/2115, pričom podľa čl. 123 ods. 4 riadiaci orgán môže plnením svojich úloh poveriť sprostredkovateľský orgán. Rozsah právomocí, ktorým riadiaci orgán môže poveriť sprostredkovateľský orgán, nie je obmedzený.

Na základe § 4 je riadiacim orgánom ministerstvo pôdohospodárstva (ako celok v širšom slova zmysle). Právomoci ministerstva pôdohospodárstva ako riadiaceho orgánu však musia byť rozdelené medzi jednotlivé organizačné útvary podľa organizačnej štruktúry a organizačného poriadku ministerstva pôdohospodárstva. Rozdelenie právomocí medzi jednotlivé organizačné útvary ministerstva pôdohospodárstva bude vecou organizačného poriadku, interných aktov a riadiacej dokumentácie. Tak ako v súčasnosti, aj pri poskytovaní príspevku v programovom období 2023 – 2027 má byť zabezpečená oddelenosť funkcií riadiaceho orgánu a funkcia príslušného orgánu. Rovnako tak ministerstvo pôdohospodárstva navonok je orgánom finančného riadenia, pričom tieto úlohy má vykonávať organizačný útvar ministerstva pôdohospodárstva odlišný od toho, ktorý plní funkciu riadiaceho orgánu a príslušného orgánu. Rovnako to platí aj pre poskytovateľa technickej pomoci, ktorým je navonok ministerstvo pôdohospodárstva.

V porovnaní s programovým obdobím 2014 – 2022 sa ustanovuje aktívnejšia činnosť riadiaceho orgánu v procese poskytovania príspevku. Okrem toho, že riadiaci orgán participuje na tvorbe výzvy, vydáva aj súhlasné stanovisko k zneniu výzvy a k jej vyhláseniu zo strany platobnej agentúry. Bez predchádzajúceho súhlasu riadiaceho orgánu nemôže platobná agentúra platne vyhlásiť výzvu, zmeniť ju alebo zrušiť. Rovnako sa ustanovuje, že riadiaci orgán musí udeliť platobnej agentúre súhlas, ak táto pri konkrétnej výzve bude chcieť uplatniť tzv. zásobník projektov, t. j. pristúpiť ku konaniu o zmene rozhodnutia o neschválení žiadosti podľa § 15.

Riadiaci orgán je aj odvolacím orgánom v konaniach, v ktorých platobná agentúra podľa správneho poriadku rozhoduje ako prvostupňový správny orgán v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov.

K § 5

Vymedzuje sa postavenie a právomoc platobnej agentúry. Základné úlohy platobnej agentúry sú ustanovené v čl. 9 nariadenia (EÚ) 2021/2116. Priamo z predmetného ustanovenia vyplýva platobnej agentúre jej postavenie platobnej jednotky, t. j. platobná agentúra realizuje poskytnutie príspevku. Platobná agentúra zodpovedá za riadenie a kontrolu výdavkov na projektové intervencie strategického plánu. Svoje úlohy môže delegovať na sprostredkovateľský orgán, ktorý si určí, s predchádzajúcim súhlasom riadiaceho orgánu, avšak takéto delegovanie sa nemôže týkať vykonávania platieb, ani úkonov týkajúcich sa finančnej úpravy a rozhodovania v súvislosti s vysporiadaním finančných vzťahov.

K § 6

Úrad vlády Slovenskej republiky je orgánom zabezpečujúcim a koordinujúcim ochranu finančných záujmov Európskej únie podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a zároveň je orgánom, ktorý podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov vykonáva kontrolu na účely ochrany finančných záujmov Európskej únie vrátane kontroly procesu poskytovania a využívania finančných prostriedkov Európskej únie. Orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov Európskej únie spolupracuje s Európskym úradom pre boj proti podvodom s cieľom zabezpečiť ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike a je taktiež koordinácnym

útvarom pre boj proti podvodom a orgánom, ktorý zhromažďuje údaje o nezrovnalostiach od relevantných subjektov verejnej správy.

V súlade s čl. 50 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/2116 orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov Európskej únie plní oznamovaciu povinnosť o nezrovnalostiach voči Európskej komisii. Na základe Národnej stratégie ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike zabezpečuje koordináciu činností orgánov a inštitúcií Slovenskej republiky zapojených do systému ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike. Na účely plnenia povinností orgánu zabezpečujúceho ochranu finančných záujmov Európskej únie sú osoby zapojené do implementácie strategického plánu povinné poskytnúť tomuto orgánu nevyhnutnú súčinnosť.

Orgán zabezpečujúci ochranu finančných záujmov Európskej únie vykonáva taktiež ďalšie úlohy súvisiace so zabezpečovaním ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike, napríklad koordinuje prípravu a realizáciu legislatívnych, administratívnych a operatívnych činností, spolupracuje so zainteresovanými národnými inštitúciami a Európskou komisiou, šíri povedomie o otázkach ochrany finančných záujmov Európskej únie a boja proti podvodom a o opatreniach Európskej únie v tejto oblasti formou vzdelávacích a komunikačných aktivít.

K § 7

Návrh zákona vymedzuje zakotvenie sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom alebo platobnou agentúrou. Podľa čl. 123 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2021/2115 môže riadiaci orgán v relevantných prípadoch delegovať svoje úlohy na sprostredkovateľské orgány. Podľa čl. 9 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2116 je platobná agentúra zodpovedná za riadenie a kontrolu výdavkov z poľnohospodárskeho fondu, pričom s výnimkou vykonávania platieb môže delegovať plnenie týchto úloh.

V prípade delegovania svojich úloh na sprostredkovateľské orgány, riadiaci orgán alebo platobná agentúra v plnej miere zodpovedajú za účinnosť a správnosť riadenia a plnenia úloh delegovaných na sprostredkovateľské orgány a sú povinní zabezpečiť, aby boli zavedené náležité ustanovenia s cieľom umožniť sprostredkovateľskému orgánu získať všetky údaje a informácie potrebné na vykonávanie týchto delegovaných úloh. Sprostredkovateľské orgány za riadne a včasné plnenie delegovaných úloh zodpovedajú riadiacemu orgánu alebo platobnej agentúre.

Sprostredkovateľský orgán má povinnosť plniť úlohy, ktoré sú vymedzené v písomnej zmluve (inominátna zmluva podľa Obchodného zákonníka) s riadiacim orgánom alebo s platobnou agentúrou, čo vo vzťahu k tretím osobám predpokladá písomné splnomocnenie zo strany riadiaceho orgánu alebo platobnej agentúry. Preto všetky práva a povinnosti riadiaceho orgánu alebo platobnej agentúry sa vzťahujú aj na sprostredkovateľský orgán, ak sú tieto práva a povinnosti vymedzené v písomnej zmluve uzavretej s riadiacim orgánom, resp. s platobnou agentúrou.

Ustanovuje sa, že sprostredkovateľským orgánom môže byť subjekt verejnej správy podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. alebo aj iná právnická osoba; sprostredkovateľský orgán musí disponovať odbornými, personálnymi a materiálnymi predpokladmi na to, aby bol spôsobilý riadne a včas vykonávať všetky úlohy, ktoré mu boli delegované riadiacim orgánom alebo platobnou agentúrou. Je nevyhnutné, aby tieto predpoklady spĺňal subjekt verejnej správy alebo iná právnická osoba ešte pred uzatvorením písomnej zmluvy s riadiacim orgánom alebo platobnou agentúrou o delegovaní činností.

K § 8

Implementáciu stratégií miestneho rozvoja budú vykonávať miestne akčné skupiny. Miestne akčné skupiny ako partnerstvá spájajúce subjekty verejných a súkromných miestnych

spoločensko-hospodárskych záujmov budú participovať na pridelovaní príspevkov na realizáciu projektov v zmysle povinností a úloh vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2021/1060. Miestnou akčnou skupinou môže byť len právnická osoba, ktorá má formu občianskeho združenia podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, zahŕňajúca subjekty zo súkromného, občianskeho a verejného sektora, a ktorej bola schválená stratégia miestneho rozvoja a udelený štatút miestnej akčnej skupiny podľa zákona v programovom období na roky 2023 – 2027. Vylučuje sa, aby partnerstvo, ktorému bola schválená stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou a udelený štatút miestnej akčnej skupiny v programovom období na roky 2014 – 2022 podľa zákona č. 292/2014 Z. z., automaticky získalo postavenie miestnej akčnej skupiny pre programové obdobie 2023 – 2027. Miestna akčná skupina musí byť zároveň takým zoskupením, v ktorom na úrovni rozhodovania nemajú ani jej orgány verejnej moci, ani žiadna jej záujmová skupina viac ako 49% hlasovacích práv. To znamená, že ak miestnu akčnú skupinu budú tvoriť tri záujmové zoskupenia (obce, podnikateľský sektor a občiansky sektor), žiadna z týchto zoskupení nemôže mať viac ako 49 % hlasovacích práv.

Výzvu na predkladanie žiadostí o schválenie stratégie miestneho rozvoja a udelenie štatútu miestnej akčnej skupiny vyhlasuje riadiaci orgán, ktorý v konaní o tejto žiadosti postupuje primerane podľa ustanovení zákona upravujúcich konanie o žiadosti. V súlade s § 7 môže riadiaci orgán delegovať právomoc schvaľovať stratégiu, udeliť štatút a uzatvárať zmluvy s miestnymi akčnými skupinami na platobnú agentúru.

K § 9

Príspevok sa poskytuje na základe inomínatnej zmluvy uzavretej podľa Obchodného zákonníka. Zmluvu o príspevku je možné uzavrieť výlučne v prípade, ak bola žiadosť žiadateľa schválená v konaní o žiadosti o poskytnutí príspevku podľa § 13 až 18. Nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia o schválení žiadosti o poskytnutí príspevku je zákonným predpokladom (v zmysle § 19 ods. 4 však nie je jediným) na vznik povinnosti platobnej agentúry zaslať žiadateľovi návrh zmluvy o príspevku. Právny nárok, t. j. právo domáhať sa príspevku, vzniká nadobudnutím účinnosti zmluvy o príspevku a po splnení všetkých podmienok obsiahnutých v zmluve o príspevku. Vznikom právneho nároku nie je garantované reálne uhradenie zazmluvnenej výšky príspevku, pretože takéto uhradenie je viazané na splnenie podmienok dohodnutých v zmluve o príspevku.

V prípade príspevku na technickú pomoc, ak žiadateľ a poskytovateľ príspevku na technickú pomoc je tá istá osoba, zmluva o príspevku sa neuzatvára. Zmluva sa rovnako neuzatvára v prípade poskytovania príspevku na projektovú intervenciu podľa čl. 76 nariadenia (EÚ) 2021/2115, t. j. tzv. nástroje na riadenie rizík, ktorá má slúžiť na zmiernenie následkov produkčného rizika poľnohospodárov, teda výpadkov v objeme produkcie (škoda na úrode) alebo zníženia alebo zhoršenia stavu hospodárskych zvierat (škoda na hospodárskych zvieratách) spôsobených následkom presne špecifikovaných nepriaznivých udalostí. V konaní o žiadosti sa vydá rozhodnutie o schválení žiadosti, ktoré obsahuje práva a povinnosti platobnej agentúry, resp. riadiaceho orgánu pre technickú pomoc, a prijímateľa. Právny nárok na poskytnutie príspevku v tomto prípade vzniká nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o schválení žiadosti.

Vzhľadom na postavenie platobnej agentúry ako investora, ktorý je subjektom určujúcim výšku finančných prostriedkov, ktoré určí na podporu určitej skupiny projektov v rámci výzvy, je nutné ustanoviť, že o žiadostiach v konaní podľa tohto zákona sa bude rozhodovať s limitáciou alokácie určenej na takúto výzvu. Výnimkou je aplikácia inštitútu zmeny rozhodnutia o neschválení v podobe tzv. "zásobníka projektov" podľa § 15. Týmto spôsobom platobná agentúra pri identifikácii akýchkoľvek dodatočných finančných prostriedkov môže rozhodnúť o poskytnutí príspevku aj nad rámec pôvodne určenej alokácie

a podporiť tak aj projekty, ktoré pôvodne neboli podporené výlučne z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Konanie o žiadosti je osobitným typom správneho konania, ktoré je upravené týmto zákonom s podporou konkrétne vymenovaných ustanovení správneho poriadku, pričom iné ako v odseku 5 vymenované ustanovenia správneho poriadku sa na konanie o žiadosti nevzťahujú. Okrem toho sa však na konanie o žiadosti v súlade s judikatúrou najvyšších súdnych autorít aplikujú aj základné zásady správneho konania vyjadrené v § 3 a 4 správneho poriadku.

Ak je príspevok aj štátnou pomocou alebo minimálnou pomocou podľa práva Európskej únie (najmä čl. 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie), platobná agentúra alebo riadiaci orgán pre technickú pomoc môžu poskytnúť príspevok len vtedy, ak sú splnené podmienky pre poskytnutie štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci. Dňom poskytnutia tejto pomoci je deň účinnosti zmluvy alebo ak k uzavretiu zmluvy nedochádza, je to deň nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o schválení žiadosti podľa odseku 2.

Žiadateľ sa v konaniach podľa tohto zákona (ako aj pri hodnotení projektového zámeru, či obsahového námetu) môže dať zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí. Písomným plnomocenstvom alebo písomnou dohodou o plnomocenstve podľa Občianskeho zákonníka môže žiadateľ ako splnomocniteľ splnomocniť na zastupovanie len takú osobu, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. V plnomocenstve, resp. v dohode o plnomocenstve sa musí uviesť rozsah splnomocneného oprávnenia. V plnomocenstve, resp. v dohode o plnomocenstve musí byť podpis splnomocniteľa (žiadateľa) úradne osvedčený podľa Notárskeho poriadku alebo podľa zákona č. 599/2001 Z. z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách okresnými úradmi a obcami v znení neskorších predpisov; podpis splnomocnenca (zástupcu) osvedčený byť nemusí.

K § 10

Výzva na predkladanie žiadosti predstavuje podnet a základný metodický podklad s vopred ustanovenými podmienkami a pravidlami, na základe ktorého žiadateľ vypracúva a predkladá svoju žiadosť. Vyhlásená výzva je záväzná ako pre platobnú agentúru, tak aj pre žiadateľa. Upravuje sa spôsob a miesto na podanie žiadosti. Žiadosť sa podáva na základe vyhlásenej výzvy, ktorú zásadne vypracuje a vyhlási platobná agentúra na svojom webovom sídle. Na vypracovaní výzvy sa podieľa aj riadiaci orgán, konkrétne na kritériách pre výber projektov (pričom kritéria výberu konzultuje s monitorovacím výborom). Informácia o zverejnení výzvy môže byť šírená aj inými masovo komunikačnými prostriedkami za účelom zabezpečenia čo najširšej informovanosti o vyhlásenej výzve, avšak záväzné znenie výzvy je len také, ktoré je vyhlásené zákonom ustanoveným spôsobom, t. j. prostredníctvom webového sídla platobnej agentúry. Ustanovuje sa, že výzva musí byť pred jej vyhlásením schválená zo strany riadiaceho orgánu. Žiadna žiadosť podaná na základe výzvy vyhlásenej platobnou agentúrou bez predchádzajúceho súhlasu riadiaceho orgánu by nebola spojená s financovaním z poľnohospodárskeho fondu.

Formálne náležitosti výzvy majú pre žiadateľa informačný charakter a sú vymenúvané demonštratívne, preto ich môže platobná agentúra dopĺňať podľa svojej potreby so súhlasom riadiaceho orgánu; k formálnym náležitostiam výzvy sa viaže možnosť ich zmeny podľa odseku 8, ktorá nie je nijako obmedzená.

V odseku 3 sa ustanovujú povinné podmienky poskytnutia príspevku, ktoré musia byť súčasťou každej vyhlásenej výzvy. Nepovinné podmienky poskytovania príspevku (odsek 4) určí platobná agentúra v závislosti od charakteru výzvy a cieľov, ktoré sa vyhlásením výzvy sledujú.

Okrem formálnych náležitostí a povinných, prípadne aj nepovinných, podmienok poskytnutia príspevku môže podľa odseku 4 výzva obsahovať prílohy a ďalšie skutočnosti,

ktoré sa vzťahujú k poskytnutiu príspevku. Ide najmä o rôzne procesné postupy alebo iné skutočnosti, napríklad ustanovenie o tom, koľkokrát môže žiadateľ podať žiadosť v rámci vyhlásenej výzvy, a rôzne ďalšie informácie o výzve, ktoré sa podľa obsahu výzvy môžu aplikovať až v čase realizácie projektu na základe zmluvy, avšak v súlade s povinnosťou informovania žiadateľa o podmienkach výberu a realizácie projektov, ktoré sa uvádzajú už vo výzve, ktorá je základným dokumentom, a následne sa môžu, podľa svojho obsahu a cieľov, ktoré sa nimi sledujú, pretaviť do zmluvných podmienok, prípadne podmienok v rámci riadiacej dokumentácie. Nemožno vylúčiť, že obsah týchto skutočností nebude mať priamu spojitosť s podmienkami poskytnutia príspevku, a preto režim zmeny týchto skutočností bude závisieť práve od tejto skutočnosti. Obdobne to platí aj pre ďalšiu možnú obsahovú náležitosť výzvy, t. j. prílohy, akou sú formulár žiadosti, príručka pre žiadateľa, podnikateľský plán, katalóg cien a podobne. Ak zmena príloh alebo ďalších skutočností nemá priamu spojitosť s podmienkami poskytnutia príspevku, režim ich zmeny sa riadi režimom zmeny formálnych náležitostí výzvy.

Ustanovuje sa možnosť platobnej agentúry zmeniť prebiehajúcu výzvu (či už tzv. uzavretú alebo tzv. otvorenú výzvu) týkajúcu sa podmienok poskytnutia príspevku až do vydania prvého rozhodnutia. Takýmto rozhodnutím však nie je rozhodnutie o zastavení konania podľa § 14 ods. 1 s výnimkou rozhodnutia podľa § 14 ods. 1 písm. d). Vykonanie zmeny výzvy vyžaduje predchádzajúci súhlas riadiaceho orgánu. Pri tzv. otvorenej výzve (výzva s uzavretím na základe skutočnosti) sa možnosť zmeny výzvy vzťahuje na aktuálne posudzované hodnotiace kolo (posudzované časové obdobie), t. j. do vydania prvého rozhodnutia, ktorým nie je rozhodnutie podľa § 14 ods. 1 písm. a) až c) alebo písm. e), v rámci daného hodnotiaceho kola, v ktorom dochádza k zmene výzvy. Takáto zmena sa vzťahuje aj na všetky nasledujúce hodnotiace kolá, pričom smerom do minulosti (vo vzťahu k predchádzajúcim hodnotiacim kolám, t. j. predchádzajúcim posudzovaným časovým obdobiam), zostáva výzva takouto zmenou nedotknutá a takáto zmena sa nijako netýka ani rozhodnutí, ktoré už boli vydané pred takouto zmenou výzvy a nadobudli právoplatnosť. Cieľom je zabezpečiť, aby v rovnakej skupine žiadateľov platili pre výber ich žiadostí rovnaké podmienky. Ďalším obmedzením poskytovateľa pri zmene výzvy je, aby samotnou zmenou nezúžil rozsah podmienky poskytnutia príspevku podľa odseku 3 písm. a), t. j. aby nezúžil rozsah oprávnených žiadateľov. Pri zmene výzvy platobná agentúra musí postupovať tak, aby nedošlo k porušeniu žiadneho z princípov podľa § 2.

Osobitne sa upozorňuje na princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva, ktorý sa pri zmene výzvy prejavuje aj v tom, že takáto zmena musí byť riadne odôvodnená z hľadiska potreby jej vykonania, a súčasne je platobná agentúra povinná poskytnúť žiadateľom, ktorí podali žiadosť pred vykonaním takejto zmeny výzvy, primeranú lehotu na prispôbenie obsahu nimi podávaných žiadostí zmenenému obsahu výzvy, ak zmenou výzvy môže byť už podaná žiadosť dotknutá. Pokiaľ žiadateľ nezareaguje na možnosť doplnenia žiadosti tak, ako mu to umožnila platobná agentúra, tá koná o žiadosti v stave, v akom bola prvotne podaná, vrátane uplatnenia klarifikácie podľa § 13 ods. 6 s následnou možnosťou zastavenia konania podľa § 14 ods. 1 písm. d). Neprispôbenie obsahu žiadosti podľa zmeny výzvy žiadateľom podľa upozornenia (umožnenia doplnenia) platobnej agentúry tak samo osebe nezakladá dôvod na zastavenie konania z dôvodu podľa § 14 ods. 1 písm. d).

V prípade, ak z objektívnych dôvodov alebo skutočností, ktoré nastali po vyhlásení výzvy, nie je možné financovať projekty na základe výzvy, platobná agentúra môže s predchádzajúcim súhlasom riadiaceho orgánu výzvu zrušiť. Navrhovaným ustanovením môže platobná agentúra zrušiť výzvu bez obmedzenia. Hoci zrušenie výzvy predstavuje manažérsky nástroj platobnej agentúry umožňujúci presunutie finančných prostriedkov na iné alebo nové výzvy, z dôvodu princípu predvídateľnosti práva a právnej istoty by k zrušeniu výzvy malo dochádzať iba výnimočne a v riadne odôvodnených prípadoch. Zrušenie výzvy

nemôže mať vplyv na už vydané právoplatné rozhodnutie o žiadosti, ktorým boli už v minulosti právoplatne upravené právne vzťahy. Účinky právoplatných rozhodnutí vydaných do zrušenia výzvy ostávajú zachované. Pokiaľ ide o postup platobnej agentúry k žiadostiam podaným do zrušenia výzvy, o ktorých ešte nebolo do zrušenia výzvy právoplatné rozhodnuté, platobná agentúra po zverejnení zrušenia výzvy konanie o nich zastaví.

Akékoľvek zmeny výzvy a jej zrušenie podliehajú režimu riadneho zverejnenia prostredníctvom webového sídla platobnej agentúry spolu s odôvodnením ich vykonania. Informácia o zrušení výzvy obsahuje aj informáciu, kedy je zrušenie výzvy účinné (napríklad dňom zverejnenia informácie na webovom sídle platobnej agentúry).

K § 11

Výzva na predkladanie projektových zámerov je inštitútom, ktorý platobná agentúra môže využiť s ohľadom na charakter podporovaných projektov, časové možnosti, ako aj administratívnu náročnosť vypracúvania žiadostí. Projektové zábery majú potenciál prispieť k efektívnejšiemu výberu žiadostí v niektorých prípadoch a zároveň umožnia žiadateľom na základe záverov uvedených v hodnotiacej správe zvážiť následné zapojenie sa do výzvy predložením žiadosti. Posudzovanie projektových zámerov by malo byť zjednodušené do najväčšej možnej miery.

Pokiaľ ide o obsahové náležitosti výzvy na predkladanie projektových zámerov, primerane sa aplikujú ustanovenia pojednávajúce o obsahových náležitostiach výzvy na predkladanie žiadostí. Obsah výzvy na predkladanie projektových zámerov by mal byť čo najjednoduchší a zacielený na účel, pre ktorý platobná agentúra pristúpila k využitiu tohto inštitútu.

Projektovým zámerom žiadateľ navrhuje základné charakteristiky projektu, ktorý pripravuje a plánuje realizovať. Výsledkom hodnotenia projektového zámeru je hodnotiaca správa, ktorá môže byť pozitívna alebo negatívna, v závislosti od toho, či projektový zámer spĺňa podmienky určené vo výzve na predkladanie projektových zámerov alebo nie. Hodnotiaca správa by mala žiadateľovi napomôcť odstrániť nedostatky pred predložením žiadosti. Hodnotenie projektového zámeru nie je administratívnym konaním, ktoré by sa končilo meritórnym rozhodnutím, t. j. hodnotiaca správa nemá povahu individuálneho správneho aktu, pretože hodnotiacou správou nedochádza k rozhodovaniu o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach žiadateľov.

Platobná agentúra je oprávnená v rámci následne vyhlásenej výzvy podľa § 10 určiť ako ďalšiu podmienku poskytnutia príspevku účasť žiadateľa v rámci výzvy na predkladanie projektových zámerov, ktorá sa preukazuje predložením hodnotiacej správy.

K § 12

Výzva na predkladanie obsahových námetov je možnosťou, ktorú riadiaci orgán môže využiť s ohľadom na charakter podporovaných projektov, časové možnosti platobnej agentúry, ako aj administratívnu náročnosť vypracúvania žiadostí. Na rozdiel od projektových zámerov, príslušným na vyhlasovanie výzvy na predkladanie obsahových námetov, a hodnotenie obsahových námetov, je riadiaci orgán, nie platobná agentúra.

Obsahové náležitosti výzvy na predkladanie obsahových námetov, ako aj možnosti jej zmeny alebo zrušenia, sa primerane riadia § 10.

Výsledkom hodnotenia obsahového námetu je vydanie oznámenia o schválení obsahového námetu alebo oznámenia o neschválení obsahového námetu. V následne vyhlásenej výzve podľa § 10 je platobná agentúra oprávnená určiť ako podmienku poskytnutia príspevku predloženie oznámenia o schválení obsahového námetu. To znamená, že na rozdiel od projektového zámeru, samotná účasť žiadateľa v rámci výzvy na predkladanie obsahových námetov nebude postačujúca na splnenie podmienky určenej

platobnou agentúrou v následne vyhlásenej výzve podľa § 10 bez ohľadu na druh vydania oznámenia o obsahovom námete. Do výzvy sa bude môcť zapojiť len ten, kto disponuje oznámením o schválení obsahového námetu. Zároveň však nie je garantované, že ten žiadateľ, ktorému bolo vydané oznámenie o schválení obsahového námetu, bude úspešný aj v konaní o žiadosti na základe vyhlásenej výzvy podľa § 10, ktorej predchádzala výzva na predkladanie obsahových námetov.

Z hľadiska navrhovaných dôsledkov oznámenia o obsahovom námete a z hľadiska toho, že oznámenie o obsahovom námete nie je individuálnym správnym aktom, a preto sa pre oznámenie o obsahovom námete neumožňuje podanie opravného prostriedku podľa tohto zákona, ustanovuje sa, aby vydaniu oznámenia o neschválení obsahového námetu predchádzalo vydanie predbežného oznámenia o neschválení obsahového námetu, proti ktorému bude môcť žiadateľ podať námietky. Uznatie opodstatnenosti námietok žiadateľa zo strany riadiaceho orgánu povedie k vydaniu oznámenia o schválení obsahového námetu. Inak riadiaci orgán vydá oznámenie o neschválení obsahového námetu.

K § 13

Žiadosť podáva žiadateľ na základe vyhlásenej výzvy. Konanie o žiadosti je návrhovým konaním, ktoré začína dorúčením žiadosti platobnej agentúre na základe vyhlásenej výzvy. Cieľom konania je schváliť najkvalitnejšie projekty, ktoré budú prispievať k naplneniu cieľov strategického plánu, a to do výšky disponibilnej finančnej alokácie danej výzvy. Nevyhnutnou podmienkou pre dosiahnutie tohto cieľa je vykonanie overenia, či podaná žiadosť bola podaná riadne, včas a vo forme určenej platobnou agentúrou, a či spĺňa všetky podmienky poskytnutia príspevku tak, ako boli určené vo výzve. Overovanie splnenia podmienok poskytnutia príspevku je priebežné, bez určenia špecifických okamihov, ku ktorým by muselo byť vykonané.

Ustanovuje sa tzv. klarifikácia – oznámenie na odstránenie pochybností. Dôvodom oznámenia na odstránenie pochybností môžu byť pochybnosti platobnej agentúry týkajúce sa splnenia podmienok predloženia žiadosti, t. j. predloženia žiadosti riadne, včas alebo v určenej forme. Druhým dôvodom môžu byť pochybnosti týkajúce sa splnenia podmienok poskytnutia príspevku, ktoré neumožňujú posúdiť, či žiadateľ podmienky poskytnutia príspevku určené výzvou splnil alebo nie. V oboch týchto prípadoch sa klarifikácia realizuje tak, že platobná agentúra oznámi žiadateľovi pochybnosti a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril (a týmto vyjadrením ich prípadne odstránil), pričom mu na to určí lehotu nie kratšiu ako päť pracovných dní od doručenia oznámenia. Zároveň je žiadateľ poučený o následkoch spojených s neodstránením pochybností alebo nedodržaním určenej lehoty, ktorá však môže byť na základe odôvodnenej žiadosti žiadateľa platobnou agentúrou predĺžená, nie však opakovane. Aby konanie o žiadosti prebiehalo bez zbytočných prieťahov sa žiada, aby takáto žiadosť žiadateľa o predĺžení lehoty na vyjadrenie sa k pochybnostiam bola doručená platobnej agentúre pred uplynutím lehoty určenej platobnou agentúrou v oznámení. Účelom procesu klarifikácie je dôsledne zistiť skutkový stav a stabilizovať podklady pre rozhodnutie platobnej agentúry tak, aby boli schválené tie najkvalitnejšie projekty, a teda umožniť žiadateľom odstrániť nedostatky podaných žiadostí, ktoré by len z administratívnych alebo iných dôvodov nemajúcich základ vo vecnej podstate projektu bránili jeho schváleniu. Súčasne však proces klarifikácie musí byť nastavený v súlade s princípmi podľa § 2, teda predovšetkým transparentne (musí byť procesne opísaný v zverejnenej riadiacej dokumentácii, aby mal žiadateľ možnosť sa s ním vopred oboznámiť), a v súlade s princípom rovnakého zaobchádzania. Na úpravu klarifikácie priamo nadväzuje režim zastavenia konania podľa § 14 ods. 1 písm. c) a d). Klarifikácia nemôže viesť ku zmene už podanej žiadosti.

Nakoľko aplikácia správneho poriadku v konaní o žiadosti je vylúčená, s výnimkou taxatívne vymedzených ustanovení podľa § 9 ods. 5 a princípov správneho konania, je vylúčená aplikácia § 23 správneho poriadku pojednávajúceho o nazeraní do spisov. Aplikáčna prax poukázala na potrebu zaradenia tohto inštitútu do zákona, avšak jednoduchším spôsobom, než je upravený v správnom poriadku. Právo nahliadať do spisu má len žiadateľ, prípadne jeho zástupca, ak si ho zvolí v zmysle § 9 ods. 7.

Meritórnym výsledkom konania o žiadosti je rozhodnutie o schválení žiadosti, ak žiadateľ splnil všetky podmienky poskytnutia príspevku, alebo rozhodnutie o neschválení, ak žiadateľ nesplnil čo i len jednu podmienku poskytnutia príspevku, alebo ak aj tieto všetky boli splnené, avšak nie je možné žiadosť schváliť z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov určených vo výzve. V prípade neschválenia žiadosti z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov určených vo výzve priamo zákon v § 15 ods. 5 ustanovuje ich zoradenie do poradia podľa aplikácie kritérií na výber projektov, pričom toto poradie musí byť dodržané pri využití tzv. zásobníka projektov podľa § 15.

Ustanovujú sa povinné obsahové náležitosti rozhodnutí vydávaných v konaní o žiadosti, ktorými sú výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku.

Navrhuje sa, aby rozhodnutie o schválení alebo neschválení žiadosti vo výroku obsahovalo aj počet bodov, ktoré žiadateľ v konaní získal, a počet bodov tvoriaci tzv. hranicu finančných možností výzvy (ktorá je daná počtom bodov získaných tým žiadateľom, ktorý sa v poradí určenom aplikáciou kritérií pre výber projektov umiestnil na poslednom mieste na hranici finančných možností výzvy). Navrhovaným ustanovením sa sleduje to, aby pri uplatnení poradia pri využití tzv. zásobníka projektov, bolo toto poradie zostavené podľa skutočného získania bodov v konaní o žiadostiach. Nemožno vylúčiť, že platobná agentúra v konaní o žiadosti nesprávne určí bodové ohodnotenie žiadosti, a tým pádom tohto žiadateľa zaradí na nižšie miesto v poradí určenom aplikovaním kritérií pre výber projektov. Tým, že počet bodov bude určený vo výroku rozhodnutia, umožní sa žiadateľovi toto rozhodnutie napadnúť odvolaním (odvolanie sa odmietne, len ak smeruje proti odôvodneniu v zmysle § 16 ods. 8 písm. g)), a v rámci odvolacieho konania môže platobná agentúra alebo generálny riaditeľ platobnej agentúry zmeniť výrok rozhodnutia v časti o získanom počte bodov, čo síce nemusí zároveň znamenať zmenu rozhodnutia o neschválení na zmenu rozhodnutia o schválení (teda žiadosť bude aj naďalej neschválená), ale možným získaním vyššieho počtu bodov sa takýto žiadateľ posunie vyššie v poradí určenom aplikáciou kritérií pre výber projektov, a to zvýši jeho možnosti pri prípadnom využití tzv. zásobníka projektov. Uvedený postup je možný len pri tzv. uzavretej výzve a len ak sa v rámci kritérií pre výber projektov uplatňujú bodovacie kritériá, resp. hodnotiace kritériá, ktoré bude možné kvantifikovať spôsobom určeným riadiacim orgánom.

Uplatňovanie ustanovenia § 47 ods. 3 správneho poriadku je zákonom vylúčené, a teda požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia vydaného v konaní o žiadosti nesledujú požiadavky na odôvodnenie rozhodnutí vydávané podľa správneho poriadku, avšak odôvodnenie rozhodnutia platobnej agentúry vydané v konaní o žiadosti by malo obsahovať dostatočné zdôvodnenie s uvedením konkrétnych skutočností, ktoré rozhodnutie odôvodňujú; nepostačuje len všeobecné konštatovanie bez bližšej špecifikácie alebo len odkaz na právne predpisy, na základe ktorých platobná agentúra rozhodla.

Poučenie o opravnom prostriedku obsahuje informáciu pre žiadateľa o možnosti podať opravný prostriedok (riadny alebo mimoriadny) vrátane lehôt, v ktorých tak musí urobiť, a akým spôsobom. Poučenie o opravnom prostriedku musí obsahovať aj údaj o možnosti súdneho prieskumu platobnou agentúrou vydaného rozhodnutia. Absencia poučenia vo vydanom rozhodnutí alebo nesprávne poučenie vedie v zmysle § 16 ods. 4 k predĺženiu lehoty na podanie odvolania.

K § 14

Konanie o žiadosti sa môže skončiť aj vydaním procesného rozhodnutia, ktorým je rozhodnutie o zastavení konania. Platobná agentúra pristúpi k ukončeniu konania o žiadosti týmto spôsobom v prípade, ak sa v konaní o žiadosti vyskytne prekážka, ktorá nie je odstrániteľná, a z tohto dôvodu nie je možné, aby sa konanie o poskytnutí príspevku skončilo vydaním meritórneho rozhodnutia o schválení alebo o neschválení žiadosti. V odseku 1 sa ustanovujú obligatórne dôvody, pre ktoré platobná agentúra konanie zastaví, a to bez zbytočného odkladu, ak niektorý z týchto dôvodov nastane.

Platobná agentúra konanie o žiadosti povinne zastaví, ak žiadateľ vezme svoju žiadosť späť, pričom tak musí urobiť písomne a do času vydania rozhodnutia. Konanie o žiadosti je návrhové konanie, a preto ak žiadateľ vyjadrí vôľu, aby sa o jeho žiadosti nekonalo, platobná agentúra o jeho žiadosti konať nebude.

Platobná agentúra konanie o žiadosti povinne zastaví aj vtedy, ak sa dozvie že žiadateľ (fyzická osoba) zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho, resp. žiadateľ (právnická osoba) zanikol bez právneho nástupcu.

Platobná agentúra konanie o žiadosti povinne zastaví, ak žiadateľ nepredložil svoju žiadosť riadne, včas alebo vo forme určenej platobnou agentúrou, t. j. nesplnil podmienky doručenia žiadosti. Ak má platobná agentúra pochybnosti o splnení podmienky doručenia žiadosti, zastaveniu konania musí predchádzať klarifikácia podľa § 13 ods. 6 s poučením o následkoch zastavenia konania v prípade pretrvávania pochybností o splnení podmienky doručenia žiadosti.

Platobná agentúra zastaví konanie v prípade pretrvávajúcich pochybností o splnení podmienok poskytnutia príspevku. Znamená to, že ak v konaní o žiadosti má platobná agentúra pochybnosti o splnení ktorejkoľvek podmienky poskytnutia príspevku, je povinná v súlade s § 13 ods. 6 oznámiť žiadateľovi tieto pochybnosti a vyzvať ho na objasnenie s poučením o následkoch zastavenia konania.

Kým pochybnosti týkajúce sa splnenia podmienky doručenia žiadosti o poskytnutie príspevku sa riešia vždy na základe jednej klarifikácie podľa § 13 ods. 6, nemožno vylúčiť, že pochybnosti týkajúce sa splnenia podmienok poskytnutia príspevku u konkrétneho žiadateľa a jeho žiadosti sa budú riešiť aj viacerými oznámeniami podľa § 13 ods. 6, napríklad platobná agentúra opomenie v oznámení identifikovať všetky pochybnosti o splnení podmienok poskytnutia príspevku v žiadosti žiadateľa. Účelom je vytvoriť podmienky na to, aby bolo možné vybrať na financovanie najkvalitnejšie projekty, ktoré budú prispievať k naplneniu cieľov strategického plánu. Cieľom je tak dosiahnuť stav, aby platobná agentúra mala k dispozícii všetky podklady, na základe ktorých je schopná rozhodnúť meritórne, teda o schválení alebo o neschválení žiadosti. A preto sa v súvislosti s klarifikáciou na odstránenie pochybností týkajúcich sa splnenia podmienok poskytnutia príspevku uplatňuje princíp „jedenkrát a dost’ v tej istej veci.“ Zároveň je však platobná agentúra povinná dbať na to, aby v konaní o žiadostiach v rámci konkrétnej výzvy nevznikali prieťahy a aby rozhodnutia boli vydávané v súlade s indikatívnymi procesnými lehotami, ktoré sú určené výzvou a príslušnou riadiacou dokumentáciou.

Ak dôjde k zastaveniu konania o žiadosti, žiadateľ môže podať žiadosť opätovne, len ak ide o dôvod zastavenia konania podľa odseku 1 písm. a), ktorý súvisí so zmenou výzvy podľa § 10 ods. 5, a ktorej zmena bola zverejnená po vydaní rozhodnutia o zastavení konania podľa odseku 1 písm. a). Predpokladá sa, že žiadatelia svoje späťvzatie žiadosti odôvodňovať nebudú, preto je následne dôležité, aby platobnej agentúre dokázali dostatočným spôsobom preukázať spojitosť medzi späťvzatím žiadosti a zmenou výzvy.

K § 15

Platobnej agentúre sa ustanovuje možnosť zmeniť právoplatné rozhodnutie o neschválení žiadosti, ak sú kumulatívne splnené podmienky podľa odseku 1. Tieto podmienky sú ustanovené taxatívne. Konanie podľa tohto ustanovenia je fakultatívnym konaním, ktoré umožňuje platobnej agentúre zmeniť svoje predchádzajúce rozhodnutie o neschválení žiadosti o poskytnutie príspevku vydané len z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov určených na vyčerpanie vo výzve.

Konanie podľa tohto ustanovenia je nenávrhovým konaním, tzn. platobná agentúra toto konanie môže začať iba z vlastného podnetu. O začatí tohto konania informuje platobná agentúra písomne žiadateľa.

Možnosť využitia tzv. zásobníka projektov musí byť uvedená v konkrétnej výzve. Aj v takomto prípade je ponechané na uvážení platobnej agentúry, či chce pristúpiť k využitiu tzv. zásobníka projektov alebo vyhlási novú výzvu.

Aj keď sú kumulatívne splnené všetky podmienky na zmenu rozhodnutia podľa odseku 1, platobná agentúra nebude môcť pristúpiť k využitiu tzv. zásobníka projektov, ak podľa výzvy od posledného možného dňa na podanie žiadosti do vyslovenia súhlasu riadiaceho orgánu s využitím tzv. zásobníka projektov pri konkrétnej výzve už uplynuli viac ako dva roky. Ustanovenie tejto lehoty sleduje predovšetkým aktuálnosť projektov vo vzťahu k vyhlásenej výzve.

Z § 15 ods. 2 v spojení s § 4 ods. 2 písm. j) vyplýva, že ak platobná agentúra chce pristúpiť k uplatneniu tzv. zásobníka projektov pri konkrétnej výzve, musí o to požiadať riadiaci orgán. Riadiaci orgán tak dáva súhlas s uplatnením tzv. zásobníka projektov pre konkrétnu výzvu, bez ktorého platobná agentúra nemôže platne zmeniť právoplatné rozhodnutia o neschválení žiadosti postupom podľa § 15.

Pred zmenou právoplatného rozhodnutia je platobná agentúra povinná vyzvať žiadateľa, aby sa vyjadril, či so zmenou rozhodnutia súhlasí. Platobná agentúra, ak je to potrebné, môže vyzvať žiadateľa na preukázanie splnenia podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve. Takýto postup je nevyhnutný z dôvodu, že od pôvodného konania, kde boli overené podmienky poskytnutia príspevku, mohol uplynúť dlhší časový úsek, pričom žiadateľ sám už nemusí mať záujem na realizácii projektu, resp. mohlo dôjsť na strane žiadateľa k takým zmenám, v dôsledku ktorých už nie je možné navrhovaný projekt financovať. Platobná agentúra vyzýva žiadateľa len raz, pritom ho poučí, že ak žiadateľ nesúhlasí so zmenou rozhodnutia alebo nepreukáže splnenie podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve alebo nedodrží platobnou agentúrou určenú lehotu na vyjadrenie súhlasu so zmenou rozhodnutia, resp. na preukázanie splnenia podmienok poskytnutia príspevku určených vo výzve, platobná agentúra konanie podľa tohto ustanovenia zastaví.

Viazanosť platobnej agentúry poradím žiadostí, v akom boli neschválené aplikáciou kritérií pre výber projektov v pôvodnom konaní o žiadosti vyplýva z § 13 ods. 9 písm. b) a toto poradie musí byť dodržané. Nesmie tak dôjsť k náhodnému či neodôvodnenému výberu zo skupiny neschválených žiadostí. V prípade, ak pri niektorých žiadostiach neboli preukázané dôvody na zmenu rozhodnutia o neschválení žiadosti a konanie bolo zastavené, v prípade rozhodnutia platobnej agentúry pri využití ďalších finančných prostriedkov na rovnakú skupinu, už nebudú žiadosti, pri ktorých bolo zastavené konanie, opätovne podliehať možnosti preskúmania podľa tohto ustanovenia.

Výsledkom konania podľa tohto ustanovenia je buď rozhodnutie o zmene rozhodnutia o neschválení žiadosti alebo rozhodnutie platobnej agentúry o zastavení konania. Proti rozhodnutiu platobnej agentúry o zmene rozhodnutia o neschválení žiadosti, ktorým bola žiadosť schválená tak, ako bola podaná, a proti rozhodnutiu platobnej agentúry o zastavení konania podľa tohto ustanovenia nie je prípustné odvolanie. Proti rozhodnutiam vydaným

v konaní podľa tohto ustanovenia sa nevylučuje možnosť ich preskúmania mimoriadnym opravným prostriedkom podľa § 18.

K § 16

Odvolaie je riadnym opravným prostriedkom proti neprávoplatným rozhodnutiam vydaným v konaní o žiadosti, proti ktorým je odvolanie prípustné, má odkladný účinok a na konanie o žiadosti a odvolacie konanie sa vzťahuje zásada jednotnosti konania.

Ustanovuje sa, že na podanie odvolania je oprávnený len žiadateľ, prípadne jeho zástupca za podmienok podľa § 9 ods. 7. Odvolanie sa podáva písomne platobnej agentúre.

Zákonná lehota na podanie odvolania je desať pracovných dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Zároveň sa však v súvislosti s lehotou na podanie odvolania ustanovuje výnimka, ktorá súvisí s poučením o opravnom prostriedku ako obsahovej náležitosti rozhodnutia podľa § 13 ods. 12. Ak rozhodnutie obsahuje nesprávne poučenie alebo poučenie neobsahuje vôbec, lehota na podanie odvolania sa považuje za zachovanú, ak žiadateľ podá odvolanie do jedného mesiaca odo dňa doručenia rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje. Lehota na podanie odvolania zároveň determinuje možnosť rozšírenia dôvodov podaného odvolania, ako aj jeho rozsah.

Ustanovuje sa možnosť späťvzatia odvolania. Žiadateľ môže podané odvolanie vziať späť písomným oznámením podaným platobnej agentúre v čase do vydania rozhodnutia o odvolaní. Ak dôjde k späťvzatiu odvolania do vydania rozhodnutia o odvolaní, platobná agentúra konanie o odvolaní zastaví ku dňu doručenia späťvzatia odvolania a zároveň žiadateľ už v tej istej veci nemôže podať nové odvolanie.

Aj keď navrhovaný právny predpis ustanovuje obsahové náležitosti odvolania, každé odvolanie by sa malo posudzovať podľa svojho obsahu, preto režimu písomného odmietnutia odvolania podľa odseku 8 podliehajú tie odvolania, z ktorých nie je možné zistiť, proti ktorému rozhodnutiu smerujú a nie je to možné zistiť z ich obsahu, prípadne akej veci sa týkajú, dôvody ich podania, čoho sa žiadateľ domáha, prípadne ak nie sú datované alebo podpísané.

Platobná agentúra vykoná odmietnutie odvolania aj z ďalších dôvodov vymedzených v odseku 8, pričom tak urobí písomne bez toho, aby o tom vydávala rozhodnutie. Písomné odmietnutie odvolania sa doručuje žiadateľovi, resp. jeho zástupcovi a nakoľko písomné odmietnutie odvolania nie je rozhodnutím vydaným v konaní podľa tohto právneho predpisu, nie je možné proti takémuto postupu platobnej agentúry podať opravný prostriedok. Neformálnym vybavením odmietnutia podaného odvolania sa zároveň sleduje rýchlosť konania o žiadosti. Rozhodnutie, proti ktorému bolo podané odvolanie, ktoré ale bolo písomne odmietnuté, nadobúda právoplatnosť márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania.

K § 17

O odvolaní koná a rozhoduje platobná agentúra v prípade, ak odvolaniu v plnom rozsahu vyhovie (tzv. autoremedúra). Takéto rozhodnutie má povahu prvostupňového rozhodnutia a je možné sa proti nemu odvolať.

Ak platobná agentúra ako prvostupňový orgán odvolaniu nevyhoví v celom rozsahu, predkladá ho na konanie a rozhodnutie odvolaciemu orgánu, ktorým je generálny riaditeľ platobnej agentúry. Obligatorne sa ustanovuje povinnosť zriadiť osobitnú komisiu, ktorá odvolaním napadnuté rozhodnutie preskúmava a ktorá odvolaciemu orgánu predkladá návrh na rozhodnutie, ktorým ale odvolací orgán nie je viazaný. Osobitná komisia má postavenie poradného orgánu odvolacieho orgánu, ktoré v zásade zodpovedá postaveniu rozkladovej komisie, aké má táto podľa § 61 ods. 2 správneho poriadku v konaniach vedených podľa správneho poriadku.

Odvolací orgán preskúmava odvolaním napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, nie len jeho výrokovú časť, ale aj odôvodnenie. Odvolací orgán preskúmava nie len zákonnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia, ale aj jeho správnosť. Odvolací orgán odvolanie zamietne a napadnuté rozhodnutie potvrdí, ak nezistí žiadne pochybenia platobnej agentúry pri konaní o žiadosti s vplyvom na zákonnosť alebo správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia. Ak odvolaním napadnuté rozhodnutie trpí vadami, ktoré sú odstrániteľné v odvolacom konaní a nie sú pochybnosti o dodržaní všetkých procesných práv žiadateľa, odvolací orgán má možnosť rozhodnutie zmeniť. Ak rozhodnutie trpí vadami, ktoré nie je možné odstrániť na úrovni odvolacieho orgánu, osobitne v prípade nedostatočne zisteného skutkového stavu alebo iných pochybení majúcich vplyv na správnosť a zákonnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia, vrátane porušenia procesných práv alebo v prípade, ak je to vhodnejšie najmä z dôvodu rýchlosti a hospodárnosti konania, odvolací orgán odvolaním napadnuté rozhodnutie zruší a vráti platobnej agentúre na nové konanie a rozhodnutie, pričom platobná agentúra je v novom konaní viazaná právnym názorom odvolacieho orgánu.

Odkazom v odseku 6 na primeranosť postupu podľa § 14 v odvolacom konaní sa nevylučuje možnosť, aby odvolací orgán rozhodol o zastavení konania o odvolaní.

V návrhu zákona sa ustanovuje zákonná lehota poriadkového charakteru na vydanie rozhodnutia o odvolaní, ktorá je 30 pracovných dní odo dňa predloženia odvolania odvolaciemu orgánu, alebo 60 pracovných dní vo zvlášť zložitých prípadoch, pričom o predĺžení lehoty musí byť žiadateľ, ktorý podal odvolanie, upovedomený.

K § 18

Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v konaní o žiadosti o poskytnutie príspevku. Slúži na nápravu tak nezákonných, ako aj nesprávnych právoplatných rozhodnutí vydaných v konaní o žiadosti. Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania nie je podmienené povinnosťou uplatnenia odvolania. Znamená to, že aj keby žiadateľ nepodal proti rozhodnutiu odvolanie, resp. ním podané odvolanie by bolo platobnou agentúrou odmietnuté podľa § 16 ods. 8, je možné toto rozhodnutie preskúmať mimo odvolacieho konania.

Mimoriadnym opravným prostriedkom nie je možné preskúmať rozhodnutie odvolacieho orgánu o odvolaní podľa § 17 ods. 3 alebo ods. 4 alebo rozhodnutia odvolacieho orgánu o zastavení konania. Nevylučuje sa ale možnosť preskúmať mimo odvolacieho konania rozhodnutie platobnej agentúry o odvolaní, ktorým odvolaniu v plnom rozsahu vyhovel (rozhodnutie vydané v rámci tzv. autoremedúry).

Preskúmanie právoplatného rozhodnutia mimo odvolacieho konania sa realizuje v dvoch fázach. Ak preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania iniciuje žiadateľ písomne u platobnej agentúry, v prvej fáze sa vyhodnocuje tento podnet žiadateľa. Zákon nevylučuje možnosť opakovaného podania podnetu žiadateľom. Ak generálny riaditeľ platobnej agentúry neuzná opodstatnenosť podnetu, písomne o tom informuje žiadateľa a samotné konanie o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania (teda druhá fáza preskúmacieho procesu) sa nezačne. Takéto oznámenie má pre žiadateľa len informatívny charakter a nepodlieha súdnemu prieskumu.

Ak generálny riaditeľ platobnej agentúry uzná opodstatnenosť podnetu žiadateľa alebo ak on sám na základe činnosti platobnej agentúry, prípadne na základe podnetov napríklad certifikačného orgánu, iniciuje začatie konania o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania, samotné konanie sa začína dňom doručenia oznámenia o uznaní opodstatnenosti podnetu žiadateľa, resp. dňom doručenia písomného oznámenia o začatí konania o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania žiadateľovi. Samotné uznanie opodstatnenosti podnetu žiadateľa neprezumuje zmenu alebo zrušenie preskúmaného

rozhodnutia. Tento stav vyplýva z charakteru mimoriadnych opravných prostriedkov a v zásade preberá režim upravený aj v správnom poriadku.

Generálny riaditeľ platobnej agentúry je povinný pri preskúmaní vychádzať z právneho stavu a skutkových okolností v čase vydania pôvodného rozhodnutia. Zmena jedného rozhodnutia na základe individuálneho preskúmania rozhodnutia v rámci mimoriadneho opravného prostriedku preto nie je spôsobilá vyvolať automaticky dôvody na zmenu rozhodnutí o ostatných žiadostiach v rámci dotknutej skupiny.

Ustanovuje sa lehota, do ktorej sa konanie o preskúmaní rozhodnutia konania musí začať. V prípade rozhodnutia o schválení žiadosti sa druhá fáza preskúmacieho konania musí začať najneskôr do zaslania návrhu na uzavretie zmluvy, v prípade rozhodnutia o neschválení alebo zastavení konania sa druhá fáza preskúmacieho konania musí začať do dvoch rokov od nadobudnutia právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia. Zároveň sa ustanovujú poriadkové lehoty, v rámci ktorých sa začaté konanie o preskúmaní rozhodnutia mimo odvolacieho konania musí skončiť. Druhá fáza preskúmacieho konania sa má zásadne skončiť do 60 pracovných dní odo dňa začatia preskúmacieho konania. Avšak umožňuje sa, aby sa v zložitých prípadoch preskúmacie konanie skončilo v lehote do 90 pracovných dní odo dňa, kedy sa začalo. Ostáva na posúdení generálneho riaditeľa platobnej agentúry, akú vec bude považovať za zložitú, je však o tejto skutočnosti povinný písomne informovať žiadateľa.

Výsledkom preskúmacieho konania je rozhodnutie o zmene preskúmaného rozhodnutia, ak generálny riaditeľ platobnej agentúry dospeje k záveru, že preskúmané rozhodnutie je nezákonné alebo nesprávne. Ak generálny riaditeľ platobnej agentúry dospeje k záveru, že preskúmané rozhodnutie je zákonné a správne, konanie zastaví. Rovnako tak generálny riaditeľ platobnej agentúry preskúmacie konanie zastaví, len čo zistí, že žiadateľ zomrel, bol vyhlásený za mŕtveho alebo zanikol bez právneho nástupcu, a to bez ohľadu na to, či sa preskúmacie konanie začalo z podnetu žiadateľa alebo z jeho vlastného podnetu.

Na základe skúseností z praxe sa umožňuje, aby generálny riaditeľ platobnej agentúry preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil platobnej agentúre na nové konanie a rozhodnutie, ak zistenie skutkového stavu platobnou agentúrou bolo nepostačujúce, pričom ju zaviazá právnym názorom, ktorý je pre platobnú agentúru záväzný.

Generálny riaditeľ platobnej agentúry v preskúmacom konaní rozhoduje na návrh ním ustanovenej osobitnej komisie, jej návrhom ale nie je viazaný.

Rozhodnutia generálneho riaditeľa platobnej agentúry vydané v preskúmacom konaní majú charakter druhostupňových rozhodnutí, nemožno sa tak proti nim odvolať a nadobúdajú právoplatnosť ich doručením žiadateľovi.

K § 19

Príspevok sa poskytuje na základe inominátnej zmluvy uzavretej podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Možno poukázať aj na odôvodnenie k § 9. Zmluva o príspevku nadobúda platnosť dňom jej podpísania všetkými zmluvnými stranami. V súlade s § 5a zákona o slobode informácií je táto zmluva povinne zverejňovanou zmluvou; zverejňuje sa v Centrálnom registri zmlúv. V spojení s § 47a Občianskeho zákonníka zmluva o príspevku nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia. Nadobudnutím účinnosti zmluvy o príspevku sa žiadateľ označuje ako prijímateľ. Zmluva o príspevku obsahuje práva a povinnosti zmluvných strán pri poskytnutí príspevku, pri realizácii projektu a počas udržateľnosti projektu. Obsahom zmluvy o príspevku je tak komplex práv a povinností zmluvných strán, ktoré sú povinné plniť a dodržiavať počas celej platnosti a účinnosti zmluvy a ktoré sú spojené s implementáciou projektu. Riadne a včasné plnenie všetkých povinností zo strany prijímateľa vytvára predpoklad pre splnenie podmienok, s ktorými je spájaný vznik právneho nároku prijímateľa na poskytnutie príspevku, čomu zodpovedá povinnosť platobnej

agentúry vykonať všetky procesy smerujúce k vyplateniu poskytnutého príspevku alebo jeho časti. Prijímateľ sa tak nebude môcť domáhať vyplatenia príspevku alebo jeho časti od platobnej agentúry a platobná agentúra nebude povinná vyplatiť požadovaný príspevok alebo jeho časť, ak prijímateľ dané podmienky nesplní.

Ustanovujú sa podmienky pre uzavretie zmluvy o príspevku (kontrakčný proces), pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

Zmluvu o príspevku je možné uzavrieť výlučne v prípade, ak bola žiadosť schválená v konaní o žiadosti, a rozhodnutie o schválení nadobudlo právoplatnosť.

Vznik povinnosti platobnej agentúry zaslať žiadateľovi návrh zmluvy o príspevku je pri rozhodnutiach o schválení, ktoré obsahovali vo výroku podmienky, viazaný na preukázateľné splnenie týchto podmienok. Preto v prípade, ak podmienky určené v rozhodnutí o schválení neboli žiadateľom splnené, resp. pre žiadateľa márne uplynula lehota na ich splnenie, platobnej agentúre nevzniká povinnosť zaslať žiadateľovi návrh na uzavretie zmluvy o príspevku a žiadateľovi nevzniká recipročné právo na zaslanie návrhu na uzavretie zmluvy o príspevku.

Nakoľko pred samotným zaslaním návrhu na uzavretie zmluvy o príspevku je na vypracovanie jej znenia potrebná súčinnosť žiadateľa, ustanovuje sa žiadateľovi povinnosť túto súčinnosť platobnej agentúre poskytnúť. Ak žiadateľ súčinnosť platobnej agentúre neposkytne, platobnej agentúre nevznikne povinnosť zaslať žiadateľovi návrh na uzavretie zmluvy o príspevku.

Podmienkou pre uzavretie zmluvy je aj splnenie podmienok vyplývajúcich z osobitných predpisov, ktoré limitujú poskytovanie verejných prostriedkov splnením v nich uvedených podmienok. Všetky takto ustanovené podmienky musia byť pred zaslaním návrhu na uzavretie zmluvy o príspevku splnené. Ide napríklad o povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, povinnosti overenia splnenia podmienok pre poskytnutie štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci podľa právnych predpisov Európskej únie a príslušnej schémy pomoci, bezúhonnosť pre vybrané trestné činy a ďalšie. Platobná agentúra vykonáva úkony smerujúce k overeniu týchto podmienok.

Samotný proces uzatvárania zmluvy sa primerane spravuje príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. V spojení s § 9 ods. 1 platobná agentúra a žiadateľ môžu uzavrieť len takú zmluvu o príspevku, ktorej návrh na uzavretie predložila platobná agentúra žiadateľovi.

K § 20

Ustanovujú sa osobitné procesné ustanovenia pre poskytovanie príspevku na projekty technickej pomoci.

Technická pomoc je podľa čl. 125 nariadenia (EÚ) 2021/2115 určená na podporu akcií, ktoré sú potrebné na efektívnu správu a implementáciu podpory v súvislosti so strategickým plánom, ako aj aktivity na zriadenie a prevádzku národnej siete spoločnej poľnohospodárskej politiky podľa čl. 126 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115. Technická pomoc je potrebná na podporu prípravy, riadenia, implementácie, monitorovania, hodnotenia, informovanosti a kontroly vo vzťahu k strategickému plánu. Ide predovšetkým o práce spojené s vypracovaním postupov a materiálov potrebných pre proces administratívy od podania žiadosti až po vyhodnotenie jednotlivých operácií. Tieto práce budú vykonávané formou odborných štúdií, zberu a analýz dát, vypracovania informačných materiálov a ďalších akcií spojených s osvetou a šírením informácií. Aktivity sa budú týkať tiež oblastí monitorovania a hodnotenia vrátane nadobudnutia informačných systémov. V súlade s čl. 125 nariadenia (EÚ) 2021/2115 nebudú z technickej pomoci financované náklady certifikačných orgánov.

Poskytovateľom príspevku na technickú pomoc je ministerstvo pôdohospodárstva, ktoré je riadiacim orgánom pre technickú pomoc. Riadiaci orgán pre technickú pomoc zverejňuje výzvu na predkladanie žiadostí o príspevok na technickú pomoc, na základe ktorej môžu žiadatelia príspevku na technickú pomoc predkladať svoje žiadosti o príspevok na technickú pomoc. Taxatívne sa vymedzuje okruh žiadateľov príspevku na technickú pomoc – žiadateľmi môžu byť len riadiaci orgán vrátane svojich príspevkových organizácií alebo rozpočtových organizácií, ktoré sa podieľajú na implementácii strategického plánu, ďalej platobná agentúra a právnická osoba poverená plnením úloh národnej siete spoločnej poľnohospodárskej politiky.

K § 21

Ustanovujú sa základné právomoci miestnej akčnej skupiny pri implementácii stratégie miestneho rozvoja LEADER.

Miestna akčná skupina, ktorej konaním podľa tohto zákona bola schválená stratégia miestneho rozvoja a udelený štatút miestnej akčnej skupiny, je oprávnená plniť úlohy platobnej agentúry podľa § 10 a § 13 ods. 1 až 6, ako aj úlohy zverené jej čl. 33 nariadenia (EÚ) 2021/1060. Konkretizácia úloh miestnej akčnej skupiny bude vymedzená v písomnej zmluve s riadiacim orgánom (prípadne napríklad v zmluve s platobnou agentúrou v prípade delegovania právomoci riadiaceho orgánu na platobnú agentúru).

Miestna akčná skupina bude oprávnená v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja LEADER vypracovať a vyhlasovať výzvu na predkladanie žiadostí zverejnením na svojom webovom sídle s predchádzajúcim schválením zo strany platobnej agentúry a bude oprávnená konať o žiadostiach o poskytnutie príspevku do vydania rozhodnutia. Rozhodnutia o žiadostiach o poskytnutie príspevku v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja LEADER vydáva platobná agentúra, ktorá taktiež v súlade s čl. 9 nariadenia (EÚ) 2021/2116 vypláca príspevky.

Pre projekty v rámci stratégie miestneho rozvoja LEADER by sa malo čo najviac uplatňovať tzv. simplified cost options (zjednodušené formy vykazovania výdavkov podľa čl. 83 ods. 1 písm. b) až d) nariadenia (EÚ) 2021/2115), s cieľom minimalizovať administratívnu záťaž s prioritou na dosahovanie výstupov a výsledkov.

V nadväznosti na čl. 33 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2021/1060 môže miestna akčná skupina v rámci vykonávania miestneho rozvoja LEADER plniť aj iné úlohy ako priznané jej týmto zákonom a čl. 33 nariadenia (EÚ) 2021/1060, a to na základe písomnej dohody s riadiacim orgánom (prípadne napríklad v dohode s platobnou agentúrou v prípade delegovania právomoci riadiacim orgánom na platobnú agentúru).

K § 22

Ustanovuje sa, ktoré ustanovenia sa nevzťahujú na implementáciu finančných nástrojov a poskytovanie príspevku na finančný nástroj, keďže sú relevantné len pre poskytovanie príspevku nenávratnou formou. Na konanie a postupy pri poskytovaní príspevku na finančný nástroj sa nevzťahuje správny poriadok okrem postupu podľa § 35 ods. 3 alebo ods. 4 alebo § 36 ods. 2.

Príspevok na finančný nástroj môže byť poskytnutý len za splnenia pravidiel v oblasti štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci, pričom tieto pravidlá musia byť splnené na každej úrovni implementačnej štruktúry finančného nástroja. Z povahy finančných nástrojov a spôsobu ich vykonávania vyplýva, že k poskytnutiu štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci môže prísť na úrovni prijímateľa, na úrovni finančného sprostredkovateľa a aj na úrovni konečného prijímateľa. Všetky orgány, ktoré vykonávajú finančné nástroje, sú teda povinné zabezpečiť, aby boli uplatňované pravidlá v oblasti štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci a aby neprišlo k jej nedovolenému poskytnutiu.

K § 23

Ustanovujú sa jednotlivé možnosti a spôsoby, pre ktoré sa môže riadiaci orgán rozhodnúť pri poskytovaní príspevku na finančný nástroj.

Finančné nástroje na úrovni Európskej únie sa spravujú osobitnými, odlišnými pravidlami a nie sú predmetom úpravy tohto zákona.

Zákon umožňuje v odseku 2 poskytnúť príspevok na finančný nástroj priamo do kapitálu právnickej osoby, ktorá vykonáva finančné nástroje, a tým jej zabezpečiť dodatočný kapitál na vykonávanie týchto nástrojov, alebo tento príspevok na finančný nástroj poskytnúť právnickej osobe na osobitný účet alebo do samostatného bloku financovania v podobe fondu v rámci existujúcich alebo novovytvorených štruktúr tejto osoby.

Prijímateľ príspevku na finančný nástroj môže byť vybraný postupom podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 343/2015 Z. z.“) alebo aj priamo, ak sú splnené podmienky vyplývajúce z osobitných predpisov. V prípade priameho výberu môže ísť o výnimku zo zákona č. 343/2015 Z. z. alebo o výnimku ustanovenú v nariadení (EÚ) 2021/1060 v spojení čl. 80 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

Nakoľko návrh zákona ustanovuje, že finančným sprostredkovateľom môže byť len banka alebo pobočka zahraničnej banky, súčasťou zmluvy musí byť súhlas konečného prijímateľa s používaním údajov, ktoré by inak boli predmetom bankového tajomstva.

K § 24

Ustanovujú sa základné pravidlá pri poskytnutí príspevku na finančný nástroj a pri vykonávaní finančného nástroja. Prijímateľ príspevku na finančný nástroj pri vykonávaní finančných nástrojov žiada o poskytnutie príspevku na finančný nástroj na základe žiadostí o platbu predkladaných poskytovateľovi príspevku na finančný nástroj. Tieto žiadosti o platbu podáva až po nadobudnutí účinnosti zmluvy o financovaní podľa § 27.

Prijímateľ príspevku na finančný nástroj môže vykonávať finančný nástroj priamo. V takomto prípade nevyužíva finančného sprostredkovateľa, ale priamo uzatvára zmluvu s konečným prijímateľom. V prípade, ak je do implementačnej štruktúry finančných nástrojov zapojený aj finančný sprostredkovateľ ako medzistupeň medzi prijímateľom príspevku na finančný nástroj a konečným prijímateľom, prijímateľ príspevku na finančný nástroj najprv uzatvára zmluvu s finančným sprostredkovateľom podľa § 28, ktorý následne poskytuje finančné prostriedky konečnému prijímateľovi. V prípade záruk prijímateľ príspevku na finančný nástroj neposkytuje finančné prostriedky finančnému sprostredkovateľovi, ale viaže ich na základe zmluvy s finančným sprostredkovateľom podľa § 28 na osobitnom účte ako záruku, ktorá sa realizuje v prípade zlyhania úverov, ktoré záruka kryje.

K § 25

Zavádzajú sa základné pravidlá návratnosti na všetkých úrovniach implementačnej štruktúry finančných nástrojov.

Zakladá sa povinnosť prijímateľa príspevku na finančný nástroj využívať príspevok, ktorý mu bol poskytnutý poskytovateľom príspevku na finančný nástroj na ciele strategického plánu, a to až do konca obdobia ustanoveného v čl. 62 nariadenia (EÚ) 2021/1060, ktorý sa vzťahuje na finančné nástroje v rámci strategického plánu v zmysle čl. 80 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

Ustanovuje sa povinnosť pre finančného sprostredkovateľa využívať príspevok na finančný nástroj v súlade s cieľmi strategického plánu a so zmluvou s finančným sprostredkovateľom, a to až do skončenia obdobia, ktoré je ustanovené buď ukončením tohto finančného nástroja alebo iným momentom, ktorý je určený v zmluve s finančným sprostredkovateľom, napríklad prvým vrátením finančných prostriedkov alebo dosiahnutím

cieľov strategického plánu. Po skončení tohto obdobia ustanoveného v odseku 2 musí v súlade s odsekom 3 vrátiť finančný sprostredkovateľ tieto prostriedky prijímateľovi príspevku na finančný nástroj. Týmto sa ponecháva možnosť dohodnúť v zmluve s finančným sprostredkovateľom osobitné podmienky pre ukončenie finančného nástroja a pre vracanie prostriedkov.

Ustanovuje sa povinnosť pre konečného prijímateľa používať finančné prostriedky poskytnuté z finančného nástroja predpísaným spôsobom a povinnosť vrátiť finančné prostriedky finančnému sprostredkovateľovi alebo prijímateľovi príspevku na finančný nástroj, s ktorým uzatvoril zmluvu v súlade s podmienkami tejto zmluvy, ako aj kontrolné mechanizmy, ktoré musia byť súčasťou zmluvy, ak už nevyplývajú z iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

K § 26

Ustanovujú sa pravidlá vrátenia príspevku na finančný nástroj v prípade finančnej úpravy. Vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná na úrovni prijímateľa príspevku na finančný nástroj podľa všeobecných ustanovení o vysporiadaní v § 35 až 37 alebo § 38 za podmienok a spôsobom uvedeným v zmluve o financovaní podľa § 27.

Vysporiadanie finančných vzťahov medzi prijímateľom príspevku na finančný nástroj a finančným sprostredkovateľom alebo prijímateľom príspevku na finančný nástroj a konečným prijímateľom sa vykoná za podmienok a spôsobom upraveným v zmluve s finančným sprostredkovateľom, resp. v zmluve s konečným prijímateľom.

Ustanovuje sa, že poskytovateľ príspevku na finančný nástroj nemá právo domáhať sa vrátenia príspevku na finančný nástroj alebo jeho časti, ak suma príspevku na finančný nástroj, ktorú má prijímateľ príspevku na finančný nástroj vrátiť, nepresiahne 250 eur. Dôvodom na neuplatňovanie a nevymáhanie týchto súm je skutočnosť, že predpokladané náklady na vymáhanie presiahnu sumu, ktorá je predmetom vymáhania. Pri sume 250 eur sa posudzuje len suma prostriedkov z poľnohospodárskeho fondu a príslušného spolufinancovania zo štátneho rozpočtu bez prípadných sankcií alebo úrokov.

K § 27

Ustanovuje sa vymedzenie zmluvy o financovaní medzi poskytovateľom príspevku na finančný nástroj a prijímateľom príspevku na finančný nástroj, jej obsah, ako aj skutočnosť, že sa jedná o inomínatnu zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Ustanovuje sa aj okamih vzniku právneho nároku na poskytnutie príspevku na finančný nástroj.

Odsek 4 ustanovuje obsahové náležitosti zmluvy o financovaní, medzi ktorými sú zahrnuté aj obsahové požiadavky v súlade s požiadavkami obsiahnutými v nariadení (EÚ) 2021/2115 a nariadení (EÚ) 2021/1060.

K § 28

Prijímateľ príspevku na finančný nástroj môže vykonávanie finančných nástrojov delegovať na finančného sprostredkovateľa. Finančný sprostredkovateľ je orgánom vykonávajúcim finančné nástroje, s ktorým uzavrel prijímateľ príspevku na finančný nástroj písomnú zmluvu s finančným sprostredkovateľom.

§ 28 ustanovuje, že zmluva s finančným sprostredkovateľom upravuje vzťah medzi prijímateľom príspevku na finančný nástroj a finančným sprostredkovateľom, ako aj skutočnosť, že sa jedná o inomínatnu zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. V prípade záruk prijímateľ príspevku na finančný nástroj neposkytuje finančné prostriedky finančnému sprostredkovateľovi, ale viaže ich na základe zmluvy s finančným

sprostredkovateľom na osobitnom účte ako záruku, ktorá sa realizuje v prípade zlyhania úverov, ktoré záruka kryje.

Odsek 4 ustanovuje obsahové náležitosti zmluvy s finančným sprostredkovateľom, medzi ktorými sú zahrnuté aj obsahové požiadavky v súlade s požiadavkami obsiahnutými v nariadení (EÚ) 2021/2115 a nariadení (EÚ) 2021/1060.

K § 29

Prijímateľ počas realizácie projektu žiada o poskytnutie príspevku, resp. jeho jednotlivých častí na základe žiadostí o platbu predkladaných platobnej agentúre. Podmienky podávania žiadostí o platbu (napríklad maximálny počet, lehoty, v ktorých sa majú podávať, resp. lehota na podanie poslednej (záverečnej) žiadosti o platbu) budú vymedzené v zmluve o príspevku, resp. v rozhodnutí podľa § 9 ods. 2. S predložením žiadosti o platbu je spojený výkon administratívnej kontroly, resp. finančnej kontroly na mieste zo strany platobnej agentúry, ktorých cieľom je zabezpečenie splnenia zákonnosti, správnosti a oprávnenosti predložených nárokováných finančných prostriedkov/deklarovaných výdavkov a ostatných skutočností uvedených v žiadosti o platbu vrátane podpornej dokumentácie a ich súladu s legislatívou Európskej únie a Slovenskej republiky a zmluvou o príspevku.

V prípade vzniku dôvodu na vrátenie príspevku alebo jeho časti (napríklad z dôvodov porušení všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky alebo legislatívy Európskej únie zo strany prijímateľa) sa uplatňujú pravidlá a postupy pri vysporiadaní finančných vzťahov v súlade so zmluvou o príspevku, resp. rozhodnutím podľa § 9 ods. 2, a týmto zákonom, a to v závislosti od typu porušenia.

Platobná agentúra však nemá právo domáhať sa vrátenia príspevku alebo jeho častí, ak suma príspevku, ktorú má prijímateľ vrátiť, nepresiahne 250 eur. Týmto ustanovením sa ustanovuje suma de minimis na vymáhanie nezrovnalostí. Dôvodom na neuplatňovanie a nevymáhanie týchto súm je skutočnosť, že predpokladané náklady na vymáhanie presiahnu sumu, ktorá je predmetom vymáhania. Pri sume 250 eur sa posudzuje len suma prostriedkov z poľnohospodárskeho fondu a príslušného spolufinancovania zo štátneho rozpočtu bez prípadných sankcií alebo úrokov.

K § 30

Ustanovuje sa povinnosť pre platobnú agentúru viesť časť svojho účtovníctva, ktorá sa týka úloh spojených s poskytovaním príspevku a vysporiadaním súvisiacich finančných vzťahov, prostredníctvom Informačného systému účtovníctva fondov Európskej únie. Týmto nie sú dotknuté ustanovenia zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Ide o účtovanie prostredníctvom jednotného programového vybavenia.

Uchovávanie účtovnej dokumentácie pre platobnú agentúru sa ustanovuje v nadväznosti na zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a čl. 34 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2022/128 z 21. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 vzhľadom na platobné agentúry a ostatné orgány, finančné riadenie, schvaľovanie účtov, kontroly, zábezpeky a transparentnosť (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022) v platnom znení.

Povinnosti platobnej agentúry týkajúce sa účtovníctva sa primerane vzťahujú aj na poskytovateľa príspevku na finančný nástroj.

K § 31

Ustanovuje sa povinnosť pre prijímateľa, orgán vykonávajúci finančný nástroj a konečného prijímateľa, ktorí sú účtovnou jednotkou podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, účtovať vo vzťahu k jednotlivým projektom o skutočnostiach týkajúcich sa projektu.

Účtovná jednotka účtujúca v sústave podvojného účtovníctva môže vytvoriť analytické účty podľa projektov alebo môže v rámci účtovníctva vedeného v technickej forme podľa technických a procesných podmienok aplikácie účtovného systému vykonávať bez vytvorenia analytických účtov záznamy podľa jednotlivých projektov v analytickej evidencii ako súčasť účtovných zápisov na účtoch v hlavnej knihe.

Pre prijímateľa, orgán vykonávajúci finančný nástroj a konečného prijímateľa, ktorí nie sú účtovnou jednotkou podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, napríklad pre fyzické osoby, ktoré uplatňujú výdavky podľa § 6 ods. 10 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, sa ustanovuje povinnosť viesť evidenciu v účtovných knihách používaných v jednoduchom účtovníctve. Táto evidencia sa vedie na účely preukazovania výdavkov na projekt, súvisiacich príjmov, majetku a záväzkov. V prípade majetku týkajúceho sa projektu ide napríklad o pohľadávky, peňažné prostriedky, zásoby, hmotný aj nehmotný majetok využívaný v rámci projektu alebo obstaraný z prostriedkov na projekt.

V nadväznosti na právne predpisy Slovenskej republiky a Európskej únie sa pre prijímateľa a partnera ustanovuje povinnosť ochraňovať a uchovávať účtovnú dokumentáciu týkajúcu sa projektu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a čl. 34 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2022/128 z 21. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 vzhľadom na platobné agentúry a ostatné orgány, finančné riadenie, schvaľovanie účtov, kontroly, zábezpeky a transparentnosť (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022) v platnom znení.

K § 32

Ustanovujú sa základné princípy ochrany finančných záujmov Európskej únie, ktoré sú povinné dodržiavať všetky subjekty zapojené do riadenia, poskytovania a kontroly poskytovaných príspevkov a príspevkov na finančný nástroj. Súčasťou ochrany finančných záujmov Európskej únie sú najmä prijímanie preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku nezrovnalostí, odhaľovanie a vyšetrovanie nezrovnalostí, prijímanie nápravných opatrení a ukládanie sankcií. Nápravnými opatreniami sa rozumejú opatrenia vedúce k odstráneniu nezrovnalosti a k predchádzaniu vzniku obdobných nezrovnalostí v budúcnosti.

Ustanovuje sa, že subjekty zapojené do poskytovania príspevku a príspevku na finančný nástroj a do implementácie projektu vrátane výkonu dohľadu a kontroly, majú všeobecnú prevenčnú povinnosť, t. j. sú povinné počínať si pri plnení svojich úloh a výkone svojich práv a povinností tak, aby predchádzali vzniku nezrovnalostí, a ak k ich vzniku dôjde, aby bezodkladne prijali nápravné opatrenia.

Nezrovnalosťou sa rozumie nezrovnalosť tak, ako ju vymedzuje čl. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2021/2116. Vo vzťahu k príspevkom má na vznik nezrovnalostí okrem porušenia legislatívy Európskej únie priamy vplyv aj porušenie právnych predpisov Slovenskej republiky alebo porušenie zmluvy, na základe ktorej bol príspevok dotknutému subjektu poskytnutý, pričom toto porušenie vyplýva z konania alebo opomenutia konania uvedeného subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bol negatívny vplyv na rozpočet Európskej únie zaťažením rozpočtu Európskej únie neoprávneným výdavkom.

Ustanovuje sa, že všeobecnú zodpovednosť za riešenie nezrovnalostí má platobná agentúra v prípade príspevku a poskytovateľ príspevku na finančný nástroj v prípade príspevku na finančný nástroj. Uvedené však nevyklučuje konečnú zodpovednosť riadiaceho orgánu za riadenie a vykonávanie strategického plánu účinným, efektívnym a správnym spôsobom v zmysle čl. 123 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115. Pod riešením nezrovnalosti sa rozumie monitorovanie zistenej nezrovnalosti, vypracovanie a predloženie správy o zistenej nezrovnalosti vrátane jej aktualizácií a zabezpečenie prijatia účinných nápravných opatrení

na odstránenie nezrovnalostí a predchádzanie vzniku obdobných nezrovnalostí v budúcnosti, ako aj uplatnenie nároku na finančné vysporiadanie podľa zmluvy alebo príslušných právnych predpisov.

Orgánom oprávneným na vypracovanie správy o zistenej nezrovnalosti je platobná agentúra, resp. poskytovateľ príspevku na finančný nástroj v prípade príspevku na finančný nástroj. Pokiaľ zákon neustanovuje inak, správu o nezrovnalosti predkladá prijímateľovi, prijímateľovi príspevku na finančný nástroj a orgánu zabezpečujúcemu ochranu finančných záujmov Európskej únie. Ak iné subjekty zapojené do implementácie projektu vrátane jeho dohľadu a kontroly zistia nezrovnalosť, resp. majú podozrenie z možného spáchania nezrovnalosti na základe vlastnej činnosti alebo podnetu iného subjektu, sú povinné túto skutočnosť bezodkladne oznámiť platobnej agentúre, resp. poskytovateľovi príspevku na finančný nástroj v prípade príspevku na finančný nástroj.

Ustanovujú sa povinné minimálne náležitosti správy o zistenej nezrovnalosti. Vo vzťahu k označeniu dlžníka sa rozumie len označenie subjektu (názov alebo obchodné meno), voči ktorému sa eviduje pohľadávka. Nie sú zverejňované žiadne osobné údaje. Ustanovuje sa povinnosť aktualizovať informácie v správe o zistenej nezrovnalosti v súvislosti s riešením a vysporiadaním nezrovnalosti.

Ustanovujú sa pravidlá sprístupňovania správ o zistených nezrovnalostiach podľa zákona o slobode informácií. Ustanovuje sa povinnosť predkladať orgánu zabezpečujúcemu ochranu finančných záujmov Európskej únie správu o zistenej nezrovnalosti a súhrnný prehľad správ o zistenej nezrovnalosti.

Pre účely ochrany finančných záujmov Európskej únie sa ustanovuje možnosť pre platobnú agentúru pozastaviť vyplatenie príspevku prijímateľovi, voči ktorému bola vypracovaná správa o zistenej nezrovnalosti. Nezrovnalosť na strane prijímateľa môže súvisieť nielen s príspevkom poskytovaným podľa tohto zákona, ale aj s príspevkom poskytovaným podľa zákona č. 292/2014 Z. z. alebo s podporou podľa zákona č. 280/2017 Z. z. Pozastavenie vyplatenia príspevku môže trvať najdlhšie do času vysporiadania prijímateľovej nezrovnalosti a je limitované dvojnásobkom finančného vyčíslenia nezrovnalosti.

Ustanovujú sa orgány, od ktorých sú platobná agentúra a poskytovateľ príspevku na finančný nástroj oprávnení požadovať súčinnosť pri plnení svojich úloh. Na účely riešenia nezrovnalostí sú platobná agentúra, resp. poskytovateľ príspevku na finančný nástroj oprávnení pri plnení svojich úloh požadovať od Policajného zboru, orgánov činných v trestnom konaní a súdu informácie napríklad v rozsahu číslo šetrenia a konania, kvalifikácia skutku, vzťah šetrenia a konaní k projektu a aktuálny stav šetrenia a konania.

K § 33

Ustanovuje sa kompetencia platobnej agentúry, resp. poskytovateľa príspevku na finančný nástroj vykonať podľa čl. 57 nariadenia (EÚ) 2021/2116 finančnú úpravu. Finančné úpravy predstavujú jednu z foriem sankcie za vzniknutú nezrovnalosť a na národnej úrovni znamenajú zrušenie príspevku alebo jeho časti alebo zrušenie pomoci alebo jej časti.

Finančná úprava sa vysporiada voči prijímateľom a prijímateľom príspevku na finančný nástroj podľa § 34 až 37 alebo § 38 v závislosti od typu porušenia, resp. od vôle uzatvoriť dohodu o splátkach alebo dohodu o odklade plnenia sa zvolí postup vysporiadania finančnej úpravy. Voči platobnej agentúre a poskytovateľovi príspevku na finančný nástroj sa finančná úprava vysporiada viazaním rozpočtových prostriedkov podľa § 18 zákona č. 523/2004 Z. z. alebo vrátením príspevku alebo príspevku na finančný nástroj alebo ich časti.

K § 34

V § 34 ods. 1 sa ustanovuje prevenčná povinnosť prijímateľa predchádzať vzniku nezrovnalostí. Ak k nezrovnalosti na strane prijímateľa dôjde, mal by prijať nápravné opatrenie, ktorým je oznámenie tejto skutočnosti platobnej agentúre a následne z vlastnej iniciatívy vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť. Inak ho platobná agentúra vyzve žiadosťou o vysporiadanie finančných vzťahov na vrátenie príspevku alebo jeho časti. Základným podkladom pre zaslanie žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov je vydanie správy o zistenej nezrovnalosti. V žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov zároveň platobná agentúra určí lehotu na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti. Ak v platobnou agentúrou určenej lehote prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť a zároveň nie sú splnené zákonné podmienky na postup podľa § 35 alebo § 36, na započítanie podľa § 37, ani nedôjde k uzavretiu dohody o odklade plnenia, resp. dohode o splátkach podľa § 38, platobná agentúra postupuje podľa zákona č. 523/2004 Z. z., t. j. platobná agentúra rozhoduje o porušení finančnej disciplíny a o uložení povinnosti odvieť (vrátiť) poskytnutý príspevok alebo jeho časť. Nevylučuje sa postup platobnej agentúry podľa Civilného sporového poriadku v prípade, ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy, v dôsledku ktorého je prijímateľ povinný vrátiť poskytnuté plnenie platobnej agentúre, teda aj poskytnutý príspevok alebo jeho poskytnutú časť.

K § 35

Ustanovuje sa postup vysporiadania finančných vzťahov v prípade porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania pri nadlimitných a podlimitných zákazkách, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na jeho výsledok.

Ak platobná agentúra v rámci vlastnej činnosti zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré mali alebo by mohli mať vplyv na jeho výsledok, spolu s vystavením správy o nezrovnalosti vyzve prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov na vrátenie príspevku alebo jeho časti, ktorá sa týka predmetu zákazky. Suma, ktorú platobná agentúra určí na vrátenie, bude vyplývať z typu porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, ku ktorému prislúcha percentuálna sankcia za daný typ porušenia a ktorá bude vychádzať z rozhodnutia Komisie zo 14. mája 2019, ktorým sa stanovujú usmernenia o určovaní finančných opráv, ktoré je potrebné uplatňovať na výdavky financované Úniou pri nedodržaní platných pravidiel verejného obstarávania (C(2019) 3452 final) (ďalej len „rozhodnutie Komisie C(2019) 3452“).

Porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania môže platobná agentúra zistiť aj na základe podnetu iného orgánu, napríklad certifikačného orgánu, Európskej komisie. Ak však platobná agentúra nesúhlasí so zisteniami týchto orgánov, obráti sa na Úrad pre verejné obstarávanie so žiadosťou o preskúmanie úkonov prijímateľa po uzavretí zmluvy v zmysle § 169 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z. Rovnako postupuje platobná agentúra aj v prípade, ak márne uplynie lehota na vrátenie príspevku alebo jeho časti určená v žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov.

Ak Úrad pre verejné obstarávanie v konaní podľa zákona č. 343/2015 Z. z. vydá rozhodnutie, ktorým identifikuje tie zistenia, na základe ktorých platobná agentúra vyzvala prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov na vrátenie príspevku alebo jeho časti, právoplatnosť tohto rozhodnutia je dôvodom na začatie správneho konania z vlastného podnetu platobnej agentúry a podkladom pre rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť príspevok alebo jeho časť v sume podľa žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov. Navrhuje sa poriadková lehota, do ktorej by platobná agentúra mala toto správne konanie začať.

Ak Úrad pre verejné obstarávanie identifikuje zistenia, ktoré neboli predmetom žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov, platobná agentúra postupuje podľa odseku 4. Postup podľa odseku 4 zahŕňa aj prípady, ak Úrad pre verejné obstarávanie z vlastného podnetu alebo na základe podnetu platobnej agentúry zistil porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v rozhodnutí, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na jeho výsledok, ale platobná agentúra za tieto porušenia uvedené v rozhodnutí prijímateľa nevyzvala na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti prostredníctvom žiadosti o vysporiadanie. V takomto prípade musí začať správneho konania zo strany platobnej agentúry vždy predchádzať zaslanie žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov a nevrátenie sumy v platobnou agentúrou určenej lehote.

Ustanovuje sa, že na konanie o uložení povinnosti vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúcu sa na predmet zákazky sa vzťahuje správny poriadok.

Pojem „porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na jeho výsledok“ sa používa aj v § 174 a 175 zákona č. 343/2015 Z. z. Podľa zákona č. 343/2015 Z. z. v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného Úrad pre verejné obstarávanie môže zistiť, že postupom kontrolovaného bol porušený zákon č. 343/2015 Z. z., pričom toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, malo vplyv na výsledok verejného obstarávania alebo konštatuje, že porušenie zákona bolo bez vplyvu na výsledok verejného obstarávania. Suma vrátenia príspevku alebo jeho časti je určená platobnou agentúrou a táto vychádza z rozhodnutia Komisie C(2019) 3452. Podľa rozhodnutia Komisie C(2019) 3452 v prípadoch, keď má porušenie pravidiel verejného obstarávania len formálny charakter (teda porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania bez vplyvu na jeho výsledok) bez skutočného finančného vplyvu (teda porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo vplyv na jeho výsledok) alebo potenciálneho finančného vplyvu (teda porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré mohlo mať vplyv na jeho výsledok) nie je opodstatnená žiadna finančná oprava.

Uplatňovanie rozhodnutia Komisie C(2019) 3452 platobnou agentúrou pri určovaní sumy na vrátenie spĺňa požiadavku čl. 61 nariadenia (EÚ) 2021/2116, podľa ktorého sa výška pomoci, ktorá sa nemá vyplatiť alebo ktorá sa má odňať, má určiť na základe závažnosti nedodržania pravidiel verejného obstarávania a v súlade so zásadou proporcionality.

K § 36

Ustanovuje sa postup vysporiadania finančných vzťahov v prípade porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania pri zákazkách s nízkou hodnotou podľa § 117 zákona č. 343/2015 Z. z., ktoré mali alebo mohli mať vplyv na jeho výsledok.

Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žiadosti o vysporiadanie, nepodáva sa podnet na Úrad pre verejné obstarávanie, platobná agentúra rozhodne o uložení povinnosti vrátiť príspevok alebo jeho časť v sume uvedenej v žiadosti o vysporiadanie.

Ustanovuje sa, že na konanie o uložení povinnosti vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúcu sa na predmet zákazky, sa vzťahuje správny poriadok.

K § 37

Navrhuje sa možnosť vysporiadať finančné vzťahy aj vykonaním započítania, pričom sa navrhuje dôsledné rozlišovanie jednostranného započítania zo strany platobnej agentúry a dohody o započítaní medzi platobnou agentúrou a prijímateľom. Na strane prijímateľa vzniká pohľadávka z príspevku, keď v rámci platne a účinne uzatvorenej zmluvy žiada o poskytnutie príspevku prostredníctvom žiadosti o platbu, v ktorej uvedie deklarované

oprávnené výdavky a zároveň dôjde k schváleniu týchto oprávnených výdavkov zo strany platobnej agentúry.

Navrhuje sa, aby bolo možné započítanie pohľadávky z príspevku alebo jeho časti s pohľadávkou prijímateľa na poskytnutie príspevku alebo jeho časti na základe vzájomnej písomnej dohody. Jednostranné započítanie sa v tomto prípade zásadne vylučuje, okrem prípadu, ak o to sám prijímateľ požiada. Navrhovaným režimom sa sleduje najmä ochrana prijímateľa, pretože pohľadávka z príspevku ešte nie je pohľadávkou štátu z právoplatného rozhodnutia štátneho orgánu alebo súdu. Obdobný postup sa navrhuje pri započítaní pohľadávky z príspevku s pohľadávkou prijímateľa na poskytnutie finančných prostriedkov alebo ich časti podľa zákona č. 292/2014 Z. z. alebo podľa zákona č. 280/2017 Z. z.

Pohľadávku z rozhodnutia možno započítať s pohľadávkou prijímateľa na poskytnutie príspevku alebo jeho časti alebo s pohľadávkou prijímateľa na poskytnutie finančných prostriedkov alebo ich časti podľa zákona č. 292/2014 Z. z. alebo podľa zákona č. 280/2017 Z. z. písomnou dohodou alebo aj jednostranne, pričom na jednostranné započítanie platobnej agentúry sa v tomto prípade nevyžaduje predchádzajúca iniciácia prijímateľa, ani jeho súhlas.

Ustanovuje sa povinnosť platobnej agentúry písomne informovať prijímateľa o vykonaní započítania, ako aj moment, kedy dochádza k zániku započítavaných pohľadávok.

K § 38

Ustanovuje sa možnosť pre prijímateľa uzavrieť s platobnou agentúrou dohodu o splátkach alebo dohodu o odklade plnenia, a to na účely umožnenia vrátenia príspevku alebo jeho časti prijímateľom, ktorý chce príspevok alebo jeho časť vrátiť v prípade, ak mu bude umožnený splátkový kalendár alebo odklad vrátenia. Dohoda o splátkach a dohoda o odklade plnenia musia mať písomnú formu, inak sú neplatné.

Ustanovuje sa, že platobná agentúra nesmie s prijímateľom uzavrieť dohodu o splátkach na dobu dlhšiu ako tri roky. Taktiež sa ustanovuje, že platobná agentúra môže s prijímateľom uzavrieť dohodu o odklade platenia najviac na obdobie jedného roka. Navrhovanými lehotami tak dochádza k zosúladeniu úpravy týchto dohôd so zákonom č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 374/2014 Z. z.“); zároveň z hľadiska doterajšej praxe sú tieto lehoty postačujúce.

Ustanovujú sa podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby bolo možné pristúpiť k uzavretiu dohody o splátkach. Prvou podmienkou je zhoršenie ekonomických alebo sociálnych pomerov prijímateľa v prípade vrátenia celého poskytnutého príspevku alebo jeho časti. Postačuje, ak túto skutočnosť prijímateľ deklaruje, nevyžaduje sa, aby ju platobná agentúra overovala. Zároveň sa prijímateľ musí zaviazat', že nezaplatením niektorej splátky riadne a včas sa celý dlh stane splatným. Pod slovným spojením „celý dlh“ sa rozumie suma neuhradenej pohľadávky a príslušenstvo k pohľadávke. Uzavretie dohody o splátkach je koncipované ako možnosť, nie povinnosť. To znamená, že splnením týchto podmienok nevzniká platobnej agentúre zákonná povinnosť predložiť prijímateľovi návrh dohody o splátkach a prijímateľovi právny nárok na uzavretie tejto dohody. Vždy to bude na individuálnom posúdení jednotlivých prípadov, avšak platobná agentúra by mala rešpektovať princípy podľa § 2.

Podmienkou pre uzavretie dohody o odklade plnenia je skutočnosť, že neumožnením odkladu plnenia by došlo k zhoršeniu ekonomických alebo sociálnych pomerov prijímateľa. Aj v tomto prípade postačuje deklarovanie tejto skutočnosti zo strany prijímateľa, nevyžaduje sa overovanie tejto skutočnosti a na uzavretie tejto dohody nemá prijímateľ právny nárok.

S výnimkou prijímateľa, ktorým je štátna rozpočtová organizácia, štátna príspevková organizácia alebo štátny fond, prijímateľ je do pätnástich dní odo dňa nadobudnutia účinnosti dohody o splátkach alebo dohody o odklade plnenia povinný uznať svoj dlh (uznanie záväzku

podľa § 323 Obchodného zákonníka) formou notárskej zápisnice, v ktorej prijímateľ musí súhlasiť s jej vykonateľnosťou v súlade s § 45 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku. Uznanie dlhu formou notárskej zápisnice a súhlas s jej vykonateľnosťou sú podmienkami trvania a plnenia dohody o odklade plnenia alebo dohody o splátkach, tzn. ak tak prijímateľ v zákonnej lehote neurobí, platí, že k uzatvoreniu dohody nedošlo. Súčasťou notárskej zápisnice k dohode o splátkach je aj ustanovenie, že nezaplatením niektorej splátky riadne a včas sa stáva splatným celý dlh. Spísanie notárskej zápisnice sa nevyžaduje pri prijímateľoch, ktorí sú štátnou rozpočtovou organizáciou, štátnou príspevkovou organizáciou alebo štátnym fondom, nakoľko tieto subjekty spravujú majetok vo vlastníctve štátu a ten je možné exekvovať len za podmienok ustanovených v Exekučnom poriadku. Spísanie notárskej zápisnice by teda bolo v takýchto prípadoch zbytočné. Povinnosť spísania notárskej zápisnice sa vyžaduje len pri uzatváraní dohody o splátkach, resp. dohody o odklade plnenia v súvislosti s pohľadávkou z príspevku. Pohľadávka z rozhodnutia je pohľadávkou štátu z právoplatného rozhodnutia platobnej agentúry alebo súdu, ktoré sú exekučným titulom. Náklady spojené so spísaním notárskej zápisnice v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov znáša prijímateľ.

Ustanovujú sa lehoty, kedy najneskôr môže dôjsť k uzavretiu dohody o splátkach a dohody o odklade plnenia, pričom sa rozlišuje, či sa tieto dohody uzatvárajú v súvislosti s pohľadávkou z príspevku alebo pohľadávkou z rozhodnutia. Pri pohľadáвке z príspevku možno dohodu o splátkach alebo dohodu o odklade plnenia uzavrieť najneskôr do lehoty splatnosti príspevku alebo jeho časti určenej v žiadosti o vysporiadanie finančných vzťahov. Pri pohľadáвке z rozhodnutia možno dohodu o splátkach alebo dohodu o odklade plnenia uzavrieť najneskôr do vykonateľnosti rozhodnutia podľa § 35 alebo § 36 alebo vykonateľnosti iného správneho rozhodnutia vydaného platobnou agentúrou alebo súdneho rozhodnutia, ktorými je prijímateľovi, štatutárnemu orgánu prijímateľa alebo osobe konajúcej v mene a na účet prijímateľa uložená povinnosť vrátiť príspevok alebo jeho časť alebo nahradiť prijímateľovi škodu alebo vydať bezdôvodné obohatenie.

Ustanovuje sa povinnosť pre platobnú agentúru účtovať prijímateľovi, ktorý je príjemcom štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci, úroky z omeškania vo výške príslušnej sadzby určenej Európskou komisiou platnej v deň podpisu dohody o splátkach. Úroky z omeškania sú počítané v súlade s metodikou Európskej komisie uvedenej v Oznámení Komisie o revízii spôsobu ustanovenia referenčných a diskontných sadzieb (2008/C 14/02) (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008). V prípade neúčtovania týchto úrokov by išlo o poskytnutie štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci prijímateľovi. Prijímateľovi, ktorý nie je príjemcom štátnej pomoci alebo minimálnej pomoci sa úrok z omeškania neúčtuje, pokiaľ dodržiava podmienky dohody, tzn. predovšetkým platí splátky, resp. splatí svoj dlh v zmysle dohody o odklade.

Navrhuje sa, aby v prípade porušenia dohody o splátkach alebo dohody o odklade plnenia zo strany prijímateľa, bola platobná agentúra oprávnená vymáhať príspevok alebo jeho časť v exekučnom konaní, prípadne inými postupmi.

Vylučuje sa, aby k jednej povinnosti vrátenia príspevku alebo jeho časti bolo možné uzavrieť súčasne dohodu o splátkach aj dohodu o odklade plnenia. Zároveň sa neumožňuje opätovné uzatváranie dohody o splátkach pre tú istú pohľadávku v prípade, ak už uzavretá dohoda o splátkach bola zo strany prijímateľa porušená, najmä neplnením splátkového kalendára.

Ustanovuje sa možnosť uzatvorenia dohody o splátkach alebo dohody o odklade plnenia aj s inou osobou ako prijímateľom, ak má platobná agentúra voči takejto osobe pohľadávku vo svojej správe. Spravidla pôjde o situácie, kedy má štatutárny orgán alebo iná osoba konajúca v mene prijímateľa nahradiť platobnej agentúre škodu z titulu spáchania trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie. Môže však ísť aj o iné

případy, resp. rozhodnutí, které zakladají pohľadávku v správě platobnej agentúry. Plněním tejto fyzické osoby alebo právnické osoby sa pohľadávka v správě platobnej agentúre voči prijímateľovi znižuje o uhradenú sumu a z pohľadu účtovníctva takýchto pohľadávok sa plnenie tejto osoby považuje za plnenie prijímateľa.

K § 39

V odseku 1 sa precizuje, že platobná agentúra je správcom pohľadávky z príspevku a správcom pohľadávky z rozhodnutia, ktorá sa týka príspevku. Poskytovateľ príspevku na finančný nástroj je správcom pohľadávky z príspevku na finančný nástroj a správcom pohľadávky z rozhodnutia, ktorá sa týka príspevku na finančný nástroj.

Ustanovujú sa povinnosti správcu pohľadávky viesť osobitnú evidenciu všetkých pohľadávok, ktoré má v správě, a ďalšie povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 374/2014 Z. z., t. j. napríklad uplatňovať pohľadávku štátu riadne a včas, oznamovať prijímateľovi, že eviduje voči nemu splatnú pohľadávku štátu a upozorniť ho na následky neuhradenia pohľadávky štátu, uplatňovať právo na zaplatenie pohľadávky štátu na súde, podať návrh na nútené vymáhanie pohľadávky štátu alebo uskutočniť výkon rozhodnutia podľa všeobecného predpisu o správnom konaní, prihlásiť pohľadávku štátu do príslušného konania, ak bol na majetok prijímateľa vyhlásený konkurz, povolená reštrukturalizácia a ďalšie.

V súvislosti so špecifickou evidenciou a vykazovaním pohľadávok voči Európskej komisii sa ustanovuje, že pohľadávky z príspevku a pohľadávky z rozhodnutia týkajúce sa finančných prostriedkov štátneho rozpočtu a Európskej únie v rámci poľnohospodárskeho fondu účtuje platobná agentúra alebo poskytovateľ príspevku na finančný nástroj (na účet ktorého boli prostriedky vrátené).

Upravuje sa možnosť úhrady pohľadávky platobnej agentúry proti prijímateľovi aj zo strany inej právnické osoby alebo fyzické osoby ako prijímateľa, ak má platobná agentúra proti takejto osobe pohľadávku vo svojej správě. Spravidla pôjde o situácie, kedy má štatutárny orgán alebo iná osoba konajúca v mene prijímateľa nahradiť platobnej agentúre škodu z titulu spáchania trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie. Môže však ísť aj o iné prípady, resp. rozhodnutia, ktoré zakladajú pohľadávku v správě platobnej agentúry. Plněním tejto fyzické osoby alebo právnické osoby sa pohľadávka v správě platobnej agentúry proti prijímateľovi znižuje o uhradenú sumu a z pohľadu účtovníctva takýchto pohľadávok sa plnenie tejto osoby považuje za plnenie prijímateľa.

K § 40

Ustanovujú sa pravidlá pre posudzovanie konfliktu záujmov v rámci celého procesu (príprava výzvy, rozhodovanie v konaní, príprava a realizácia projektu alebo projektového zámeru) poskytovania a použitia príspevku a poskytovania príspevku na finančný nástroj. Definovanie konfliktu záujmov vychádza z čl. 61 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018) v platnom znení [ďalej len „nariadenie (EÚ, Euratom) 2018/1046“], ktoré sa vzťahuje na všeobecný rozpočet Únie a z oznámenia Komisie Usmernenie týkajúce sa predchádzania a riešenia konfliktu záujmov v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách (2021/C 121/01) (Ú. v. EÚ C 121, 9.4.2021) (ďalej len „oznámenie Komisie 2021/C 121/01“). Čl. 61 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 sa priamo uplatňuje na členské štáty Európskej únie v takom rozsahu, v akom sa podieľajú na plnení rozpočtu Európskej únie vrátane vnútroštátnych orgánov zapojených do prípravnej fázy

implementácie, auditov alebo kontrol. Rozsah konfliktu záujmov zahŕňa ekonomické, rodinné, citové, politické, národné alebo iné priame alebo nepriame dôvody, ktoré môžu spôsobiť narušenie alebo ohrozenie nestranného a objektívneho výkonu funkcií pri poskytovaní príspevku. Ako konflikt záujmov možno vnímať každú konkrétnu situáciu, keď sa osoba, bez ohľadu na svoje úmysly, odôvodnene domnieva, že u nej dochádza k stretu osobného a verejného záujmu, ktorý musí zvážiť každá zainteresovaná osoba. Tak ako je uvedené v oznámení Komisie 2021/C 121/01, na „rodinné“ a „citové dôvody“ sa odkazuje samostatne. K ohrozeniu nestrannosti osoby z rodinných dôvodov teda môže dôjsť aj keď medzi členmi rodiny nie je citová väzba. Uvedené platí aj naopak. Hoci je citová väzba subjektívne vnímaná, v niektorých situáciách je možné túto citovú väzbu predpokladať, napríklad pri partneroch bez rodinnej väzby, ktorí ale žijú v spoločnej domácnosti a pod.

Pojem zainteresovanej osoby na strane žiadateľa alebo prijímateľa nie je taxatívne vymedzený, každý prípad možného konfliktu záujmov je potrebné posudzovať individuálne. V odseku 3 sa ustanovuje doba posudzovania osoby ako zainteresovanej voči žiadateľovi alebo prijímateľovi, t. j. jeden rok pred vyhlásením výzvy, výzvy na predkladanie projektových zámerov alebo obsahových námetov až do ukončenia platnosti a účinnosti zmluvy o príspevku. Neustanovuje sa právomoc platobnej agentúry pre konkrétnu výzvu ustanoviť inú dĺžku posudzovaného obdobia.

Žiadateľ a zainteresované osoby na strane žiadateľa nie sú vylúčené z participatívnej tvorby výzvy. Participatívna tvorba výzvy je založená na spolupráci riadiaceho orgánu a platobnej agentúry s občianskou spoločnosťou, resp. aj s inými odborníkmi a expertmi z radov potenciálnych žiadateľov, prípadne subjektmi zastupujúcimi záujem určitého odvetvia alebo jeho časti (ďalej len „experti“) pri tvorbe podkladov pre výzvu (v žiadnom prípade by sa nemalo jednať o presadzovanie záujmov jednej spoločnosti).

Takúto spoluprácu priamo podporuje nariadenie (EÚ) 2021/2115, najmä v čl. 106, kde je vyjadrená podpora partnerstvu pri príprave a vykonávaní strategického plánu. Tieto názory expertov sú pre riadiaci orgán a platobnú agentúru podkladom pre optimálne nastavenie podmienok výzvy, prostredníctvom ktorých sa zabezpečí cielenosť aktivít, ich hospodárnosť a eliminácia bariér, ktoré by mohli viesť k nedostatočnému dopytu žiadateľov. K participatívnej tvorbe výzvy sa radí aj spolupráca s monitorovacím výborom, ktorý v zmysle čl. 79 nariadenia (EÚ) 2021/2115 konzultuje s riadiacim orgánom kritériá pre výber projektov (kritériá výberu), ktoré patria k obligatónym podmienkam poskytnutia príspevku. Za konflikt záujmov tiež nie je možné považovať situáciu, ak riadiaci orgán alebo platobná agentúra zapoja do prípravy výzvy verejnosť a každý má rovnaké právo predkladať návrhy či podklady k výzve.

Zainteresovanou osobou na strane riadiaceho orgánu, platobnej agentúry a miestnej akčnej skupiny sú zamestnanci riadiaceho orgánu, platobnej agentúry alebo miestnej akčnej skupiny, ktorí sa podieľajú na príprave výziev, ktorí konajú podľa tohto zákona alebo ktorí sa podieľajú na kontrole projektu schváleného podľa tohto zákona. Ku konfliktu záujmov môže dôjsť dokonca aj vtedy, keď daný zamestnanec nemá zo situácie žiadny skutočný úžitok, ale stačí, ak je danými okolnosťami ohrozený objektívny a nestranný výkon jeho funkcie. Tieto okolnosti však musia mať nejakú identifikovateľnú a osobnú súvislosť s konkrétnymi aspektmi konania, správania alebo vzťahov daného zamestnanca (alebo musia mať na ne vplyv). Zároveň sa však ustanovuje, že zainteresovanou osobou nie je ten, kto pre platobnú agentúru, riadiaci orgán alebo miestnu akčnú skupinu na základe štátnozamestnaneckého pomeru alebo dohody o výkone prác vykonáva lektorskú, školiacu alebo informačnú činnosť vo vzťahu k výzve podľa tohto zákona.

Žiadateľ, prijímateľ, prijímateľ príspevku na finančný nástroj, platobná agentúra a poskytovateľ príspevku na finančný nástroj majú povinnosť prijať vhodné opatrenia na predchádzanie konfliktu záujmov pri činnostiach, ktoré patria do ich zodpovednosti

a na riešenie situácií, ktoré môžu byť objektívne vnímané ako konflikt záujmov. Pravidlá vzťahujúce sa na konflikt záujmov by sa mali vykonávať preventívnym spôsobom, keďže ich cieľom je predovšetkým predísť tomu, aby sa osoba dostala do situácie, ktorá by mohla byť objektívne vnímaná ako konflikt záujmov. Vždy, keď dôjde k takejto situácii, je potrebné ju preskúmať a vyriešiť takým spôsobom, aby ju už nebolo možné ďalej objektívne vnímať ako konflikt záujmov. Príklady vhodných opatrení sú uvedené v kapitole 6 oznámenia Komisie 2021/C 121/01.

Zároveň sa upravujú následky spojené s identifikáciou konfliktu záujmov v priebehu realizácie projektov, ktoré spočívajú najmä v oprávnení platobnej agentúry rozhodnúť o neoprávnenosti výdavkov, odstúpení od zmluvy o príspevku alebo postúpení podania orgánom činným v trestnom konaní alebo iným vecne príslušným subjektom. Predpokladá sa, že následky konfliktu záujmov pri poskytovaní príspevku na finančný nástroj budú dojednané v zmluve medzi poskytovateľom príspevku na finančný nástroj a prijímateľom príspevku na finančný nástroj.

Je potrebné ustanoviť osobitné vnímanie konfliktu záujmov pri poskytovaní príspevku na technickú pomoc vzhľadom na jeho povahu. Vylúčenie niektorých ustanovení je podmienené zabezpečením oddelenia výkonu funkcií osôb na strane poskytovateľa príspevku na technickú pomoc.

K § 41

Predmetným ustanovením sa upravuje, kto, v akom rozsahu a na aký účel spracováva osobné údaje dotknutých subjektov. Pre účely tohto zákona, t. j. poskytovania príspevkov a príspevkov na finančný nástroj, plnenia povinností kontroly riadenia, monitorovania a hodnotenia najmä podľa hlavy VI a VII nariadenia (EÚ) 2021/2115, sa vymedzuje rozsah spracovávaných údajov. Navrhované znenie je v súlade s pravidlami ustanovenými v čl. 6 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2016/679“). Predmetné ustanovenie kreuje právny základ zákonnej povinnosti podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2016/679 a nadväzuje na všeobecnú klauzulu spracúvania osobných údajov v čl. 151 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

Odseky 2, 5 a 6 ustanovujú špecifiká pre spracúvanie osobných údajov pre riadiaci orgán, platobnú agentúru, poskytovateľa príspevku na finančný nástroj, žiadateľa, prijímateľa a prijímateľa príspevku na finančný nástroj, a to spolu so zadefinovaním účelov ich spracúvania. V ustanoveniach sú zároveň ustanovené subjekty, ktorých údaje sú spracúvané. Iným právnym vzťahom uvedeným v predmetnom ustanovení pri osobách v zmluvnom alebo obdobnom vzťahu sa rozumie napríklad objednávka.

Odseky 3 a 4 pojednávajú o oprávnení vybraných subjektov žiadať o výpis z registra trestov vymedzených osôb.

Odsek 7 ustanovuje oprávnenie vymedzených orgánov vyžadovať z informačných systémov iných právnických osôb osobné údaje na účely plnenia svojich povinností; jedná sa o širokú škálu právnických osôb ako napríklad Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, Finančná správa Slovenskej republiky.

Odsek 8 upravuje zverejňovanie informácií v súlade s § 42 a čl. 98 nariadenia (EÚ) 2021/2116. Ustanovenie taktiež nadväzuje na čl. 124 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktoré upravuje povinnosť zverejňovať zoznam členov monitorovacieho výboru. Zároveň odsek 8 upravuje povinnosť sprístupňovať údaje vymedzeným subjektom na účely kontroly (napríklad orgánu zabezpečujúcemu ochranu finančných záujmov Európskej únie, Najvyššiemu kontrolnému úradu Slovenskej republiky, certifikačnému orgánu).

V odseku 9 upravené získavanie osobných údajov kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov a iných dokumentov obsahujúcich osobné údaje na nosiči informácií je nevyhnutné najmä pri účastníkoch školení, ktorých údaje sú spracúvané na účely školenia a môžu byť ďalej bez súhlasu týchto osôb kopírované, skenované a inak zaznamenávané v rámci potrebnej administrácie vzdelávacích aktivít, ktoré sú súčasťou projektov.

Odsek 10 ustanovuje zodpovednosť orgánov za nimi vykonávané spracúvanie osobných údajov podľa tohto zákona.

K § 42

Z dôvodu zvýšenia transparentnosti procesu poskytovania príspevku a príspevku na finančný nástroj a zvýšenia priestoru pre verejnú kontrolu sa ustanovuje povinnosť zverejňovať informácie. Predmetná povinnosť súvisí priamo s čl. 98 nariadenia (EÚ) 2021/2116, ktorý ustanovuje rozsah zverejňovaných informácií. Povinnosť zverejňovania týchto informácií je ustanovená platobnej agentúre a poskytovateľovi príspevku na finančný nástroj. Miestom zverejnenia týchto informácií je ich webové sídlo.

K § 43

Ustanovuje sa povinnosť pre platobnú agentúru viesť informačný systém pre účely efektívneho a transparentného riadenia, kontrolu a monitorovanie poskytovania príspevkov pre tzv. projektové intervencie v rámci strategického plánu z poľnohospodárskeho fondu. Správcom a prevádzkovateľom tohto systému je platobná agentúra.

Ustanovujú sa povinnosti platobnej agentúry ako správcu a prevádzkovateľa informačného systému, ako aj zodpovednosť pre vybrané subjekty za to, že údaje evidované v informačnom systéme sú aktuálne, úplné, presné a pravdivé.

K čl. II

S prihliadnutím na čl. I návrhu zákona § 35 sa navrhuje doplniť platobnú agentúru medzi subjekty oprávnené podať návrh podľa § 169 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z.

K čl. III

K bodu 1

Navrhuje sa rozšírenie pojmu priame podpory. Medzi priame podpory sa na základe aplikačnej praxe navrhuje zaradiť prechodnú vnútroštátnu pomoc podľa čl. 147 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

K bodu 2

V súvislosti s evidovaním správy o zistenej nezrovnalosti na základe doručených uznesení alebo upovedomení o začatí trestného stíhania v praxi vyvstávajú problémy s nemožnosťou identifikácie subjektu alebo konkretizácie skutku alebo porušenia, ktorého sa mal subjekt dopustiť, nakoľko uvedený popis alebo informácia sa v uzneseniach alebo upovedomeniach neuvádza; takisto ich orgán činný v trestnom konaní nie vždy poskytuje. Za účelom zabezpečenia získania dostatočných informácií pre správne a korektné evidovanie správy o zistenej nezrovnalosti sa navrhuje doplnenie odseku 5.

K bodom 3 až 5

Navrhuje sa precizovať doterajšie ustanovenia o možnosti platobnej agentúry pozastaviť vyplácanie priamych podpôr alebo príspevku podľa zákona č. 292/2014 Z. z.

v prípadoch existencie nezrovnalosti na strane prijímateľa. Zachováva sa doterajší maximálny limit pozastavenia a doba, po ktorú je pozastavenie vyplácania možné.

V novelizačných bodoch 4 a 5 sa navrhujú úpravy s ohľadom na navrhované zmeny v novelizačnom bode 3.

K čl. IV

Dátum nadobudnutia účinnosti sa s ohľadom na potrebu zabezpečiť včasné a riadne poskytovanie príspevku a príspevku na finančný nástroj navrhuje (aj s prihliadnutím na výnimku podľa § 19 ods. 6 písm. b) zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 133/2023 Z. z.) na 1. októbra 2024.